

ZEKE LÁSZLÓ

BORZONTORZ ESETE A FÉLSZEMŰ JÁTÉKMACIVAL

TARTALOM

- 1.) **Borzontorz és a kis fa gyümölcse**
(érett-e a gyümölcs attól, hogy leszedjük?)
- 2.) **Borzontorz és az afrikai ugrógér**
(valamit bárki jobban tudhat nálunk)
- 3.) **Borzontorz ébresztőórája**
(a kötelességről)
- 4.) **Borzontorz esete azzal, akinek sokkal, de sokkal több lába van**
(a párválasztásról)
- 5.) **Borzontorz autóba száll**
(hogy mi férfiak miért szeretjük az autókat)
- 6.) **Borzontorz esete a félszemű játékmacival**
(a jóságról)
- 7.) **Borzontorz az üvegpalotában**
(a haladásról)
- 8.) **Borzontorz bizonyos dolgokat nem ért**
(a tudásról)
- 9.) **Borzontorz és a láthatatlan gyűrű**
(a hűségéről)
- 10.) **Borzontorz papírsárkányt eregetne**
(a csalafinta látszatról)
- 11.) **Borzontorz szert tesz egy káposztalepkére**
(arról, hogy mi érhető el akarattal és mi nem)
- 12.) **Borzontorz bosszút áll**
(hogy az embert, vagy a tettet ítéljük el)
- 13.) **Borzontorz okvetetlenkedik**
(arról, hogy teljesen fölösleges kukacoskodni)

*Keresztfiamnak: Sesztay Bencének
ajánlom e könyvet, sok szeretettel.*

*Borzontorz egy olyan kisfiú, aki azt hitte, a Napot azért
találták ki, hogy folyton folyvást szívet-lelket melegessen.
(Ha néha beborul, az csak valami tévedés lehet.)*

Borzontorz és a kis fa gyümölcse

Borzontorz - ezt már tudjuk - igen nagy barátságban élt az emberekkel: Anyával, Apával, Nagymamával, Nagypapával, testvérével Gyönggyel, meg aztán az összes többivel. Azt is tudjuk, hogy az állatok is meleg otthonra találtak szívében. Kényelmesen elfért ott Csang úr, a szép sziámi harcoshal; Béla pók, Bálint, Eszter és Áron, azaz egy egész gekkó család; Teknőc-Lackó; verebek, cinegék, rigók, brekkencsek, mókusok a kertszéi erdőből, de még a közeli állatkertben meleg nyári estéken üvöltöző oroszlán, vagy a fagyos téli estéken vonító farkasok számára is jutott hely odabent (hiába hívták egyesek az oroszlánt „fenevadnak”, a farkast pedig egyenesen „toportyánféregnek”) ... Szóval mindezt már tudjuk.

Azt azonban eddig még nem tudtuk, hogy Borzontorz a növényeket is szerette. Pedig így volt. Szerette az alkonyatkor bóbiskoló harangvirágot, a gyantaillatú, méregzöld fenyőket, az árnyas tölgyeket. Nagy gyönyörűségére házuk udvarán sok szépséges növény ékeskedett: kaukázusi óriásfenyők, rózsabokrok, nyírfák, sőt volt ott gesztenyefa, mogyoróbokor, s ha hiszitek, ha nem még fügefa is. Apa nagy szakértelemmel gondozta ezeket a növényeket. A fákat alapos megfontolás után ültette a legmegfelelőbb helyekre (vagy tanácsolta a szomszédnak, hogy tegye ugyanezt). Művészi gonddal metszette a rózsabokrokat, akik aztán minden évben varázslatos színpompával köszönték ezt meg. A szomszéd minden évben megosztotta Apával a mogyorótermésen, hiszen a mogyoróbokor tövét Apa adta neki; nyár végén pedig együtt izgultak azon, hogy elég hosszú lesz-e az indián-nyár a füge beéréséhez. Így aztán Borzontorz frissen szedett mogyorót ropogatva, édes fűgét majszolva pontosan érezhette, hogy milyen nagyszerű dolog is szeretni a növényeket.

Akad a kertben egy fa, melyről senki sem tudta, hogy miféle szerzet az. Se a szomszéd, se Apa, Borzontorz pedig legfőképpen nem, holott ő szerette volna a leginkább tudni!

- De akkor hogy került ide? - kérdezte Apától.

- Nem tudom, kisfiam, hogy ki ültette. Lehet, hogy csak úgy magától fakadt meg. Egy biztos: mikor mi elkezdtük itt az építkezést, már itt állt.

Ezt a választ el kellett fogadnia azzal együtt, hogy tudta: csak úgy magától nem szökken szárba egy fa. Azt egészen biztosan valami erdei manó ültette oda széles jókedvében még nagyon régen. (A manó a szomszédos Nagyerdőből kóricált át Borzontorzék telkére.)

Maga a fa elég különleges teremtmény volt. Nem olyan óriás, mint a játszótér szélén tornyosuló jegenye, amely csúcsa a báránnyelű hasát szokta csiklandozni, de nem is olyan kicsi bokor, mint a mogyoró. Amolyan átmenet: éppen megfelelő egy Borzontorz méretű emberkének arra, hogy megtanulja a fáramászás mesterségét. A törzse nem volt nagyon magas, könnyen fellendülhetett rajta, s a fa koronájában sem kellett sokáig veszélyesen csimpaszkodnia, míg a legközelebbi elágazáshoz ért. Kellemes, árnyas búvóhelyek mindenütt...

„Együtt nőünk majd nagyra - gondolta Borzontorz -, s mire nagy leszek, ez a fa is olyan hatalmas óriás lesz, mint az öreg tölgy a játszótéren a hinta és a libikóka között.” Boldogan ábrándozott arról, hogy miként nőnek majd a felhőkig a csúcson lévő ágak, s hogy a törékeny gallyacskák milyen strapabíró létrává fejlődnek majd pár éven belül.

Borzontorz különösen szerette, amikor nyár elején gyönyörű, apró, rózsaszín virág-ruházatba öltözött a kis fa. Mint egy hatalmas csipke felhő, olyanná vált ilyenkor. Szakasztott úgy nézett ki, mint az égen táncoló, pufók esőfelhők, csak egészen közel volt a földhöz, nem szaladt el a széllel és Borzontorz könnyedén fel tudott rá mászni. Arról nem is beszélve, hogy a felhőknek

nem volt olyan káprázatos illata, mint a virágba borult kis fának. Különösen a kellemes, langymeleg augusztusi estéken lehetett érezni ezt a bódító illatot. Nem csoda, ha ilyentájt reggeltől estig szorgoskodtak a méhecskék a virágerdőben. A kis fa ilyenkor nemcsak szép volt, nemcsak illatos volt, de méhecske-döngicséléstől hangos is.

Idővel elhullottak a virágok, a szirmok úgy terültek szét a kert gyepén, mint a konfetti farsang után a parkettán. A virágok helyén pedig apró, piros gubicsok nőttek, növekedtek. Borzontorz már tudta, hogy ezekből lesznek azok a különleges, ropogós, savanykás gyümölcsök, amelyeket hamarosan lehet szüretelni.

Pár hét múlva Borzontorz meg is kóstolta az első szem termést, ami még olyan savanyú volt, hogy libabőrös lett tőle.

Ahogy teltek-múltak a napok Borzontorz mindig újra próbálkozott. A gyümölcsök egyre nagyobbak, lédúsabbak és egyre édesebbek lettek. Az első időkben még annyi gyümölcs himbálózott hívogatóan a kis fa ágain, hogy elképzelhetetlennek tűnt: eljön még az idő, mikor elfogy az ízletes csemege. Ahogy azonban telt-múlt az idő, bizony láthatóan megritkult emitt-amott a készlet. Egy szép napon aztán, mikor Borzontorz levitte a kukát, már csak pipiskedve érte el a legalsó gyümölcsöt; másnap (uszodába menet) már igencsak ugrándoznia kellett; harmadnap pedig (a boltból hazafelé) bizony már csak az ágakat hajlítgatva érhetett el sikert hosszas keresgélés után.

Lassan elérkezett az ideje annak, hogy Borzontorz fára mászva szüreteljen. Akkorra már akkorára nőttek a gyümölcsök, hogy a felnőttek szeme is megakadt rajtuk.

- Kérsz egyet? - kérdezte Anyától, aki mosolyogva bólogatott, gondosan megtörölte a kezébe dobott gyümölcsöt és jóízűen beleharapott, majd fancsalin fintorogva megjegyezte:

- De kisfiam, ez még savanyú!

Pedig Borzontorz úgy érezte, hogy a gyümölcsök kifejezetten édesek... legalábbis ahhoz a szemhez képest, amit hetekkel azelőtt ízlelt meg. „Egyébként sem lehet ez a gyümölcs édesebb - gondolta -, hiszen már akkorák, hogy csak na!” Azoknál nagyobbak még nem látott, így azt gondolta nincsenek is nagyobbak. „Ha pedig Anyáék azt gondolják - folytatta Borzontorz az elmélkedést -, hogy a gyümölcs még éretlen, az biztos azért van, mert még maga a fa éretlen. Majd ha megnő a fa, a felnőttek számára is érett gyümölcsöt terem.”

Így aztán, mikor annak is eljött az ideje, Borzontorz nyugodt szívvel szakította le az utolsó szemet is a kis fáról. Az volt a legnagyobb és a legérettebb. Borzontorz még elképzelni sem tudott nagyobbak és érettebbet. Behunyt szemmel majszolta, hogy sokáig, egészen a következő nyárig megmaradjon a finomság íze a szájában.

Az utolsó gyümölcs elfogyasztása után elgondolkodva terpeszkedett el a kis fa legkényelmesebb ágán, ott, ahol olyan otthonosan tudott nekidőlni egy oldalágnak, mintha csak Nagyanyó tévénező fotelében ülne. „Ide, erre a lombtól rejtett helyre, ahol annyi ínyemre való finomság terem - kezdte az ábrándozást - kellene építenem egy kényelmes kis kunyhót.” Amint kigondolta, már rakta is a házikó alapját képező vastag ágakat a megfelelő helyekre... olyan gyorsan cselekedett, amilyen gyorsan csak a szárnyaló gondolat cselekedhet! Gondosan elhajlította az útban lévő ágakat és ügyesen odaerősítette az oldalfalak tartófáit, majd a tető keresztgerendáját a kis fa törzséhez és a már meglévő tartófákhoz. Mindehhez ügyesen egy kötélhágcsót szerkesztett, s nap-nap után azon közlekedve építette be az új alkotórészeket. Előbb elkészült a nádtető, a hánccsfal, majd a hajópadló. Egy hét se telt bele, s már az ajtó, s a picurka ablakok is kitarulhattak Borzontorz házikóján... még egy hét és függöny került az ajtóra, ablakokra, arra rá egy napra pedig bútorok népesítették be a kicsi házikó egyetlen kicsi szobáját. Borzon-

torz behuppant kényelmes hintaszékébe és elégedetten legeltette tekintetét a szobácska asztalkáján, melyet kockás abrosszal terített le, s amelyen egy ócska petróleumlámpa díszelgett. Még egy aprócska komódnak is jutott hely a házikóban játékok és más hasonló létfontosságú dolgok (zseblámpa, csokoládé stb.) számára. A házikó egészen olyanra sikeredett, mint amilyen a mézeskalács házikó volt Jancsi és Juliska meséjéből. Ezek szerint nem véletlenül nézte meg olyan sokszor Borzontorz a mesefilmet Apáék öreg diavetítőjén.

A lényeges különbség a mesebeli mézeskalács házikó és Borzontorz kunyhója között nem a kinézetükben volt, hanem abban, hogy a mézeskalács házikót meg lehetett enni, Borzontorz kunyhóját pedig azért építette a gazdája, hogy annak ablakát kinyitva kényelmesen lehessen falatozni a kis fa gyümölcséből.

Borzontorz azon a nyáron már nem majszolhatott több gyümölcsöt, hiszen mind egy szálíg elfogyasztotta azokat. Nem is azért tárta szélesre a házikó ablakát, hogy torkoskodjék, csupán a szép erdei kilátásban szeretett volna gyönyörködni: pillangók röptében, rigók énekében, szellő suhogásában. És akkor történt a csoda: éppen az orra előtt libegett egy hatalmas, érett gyümölcs! Soha nem látott olyan óriás, kicsattanóan egészséges, mosolygó, illatos, hívogató gyümölcsöt. Már akkor érezte, hogy nagyon finom lesz, amikor megfogta: puha volt és a kocsánya szinte az érintésre elpattant. Hát még amikor beleharapott! Nem is bírta egyszerre bekapni. Csak úgy csorgott szája szélén és az állán a ropogós, sárgabélű gyümölcs mézédese leve.

Borzontorznak aznap egész délután azon járt az esze (himbálózva a házikó hintaszékében), hogy hány, meg hány savanyú gubicsot falt fel azon a nyáron...

Jó, ha eszedbe véssed te is: te döntöd el, mikor szüretelsz, azt viszont a fa dönti el, mikor érett a gyümölcs!

Borzontorz és az afrikai ugrógér

Borzontorz gyakran megfordult az állatkereskedőnél, aki persze egyáltalán nem volt állat (aki kereskedik), hanem egy olyan ember, aki állatokkal kereskedik. És persze ezt sem úgy kell érteni, hogy állatokkal kötött üzletet, hanem éppenséggel állatokat vásárolt és adott el.

Volt ebben az üzletben kutya-, illetve macskaeledeltől kezdve tengeri akváriumon át egészen a madárpók katalógusig mindenféle csuda dolog az állatbarátok nagy örömeire. Hát ezért fordult meg ott olyan gyakran Borzontorz. Nagyfiú volt már, tudta, hogy otthon nem fér el több lakó... nem is azért nézegette őket. Csak gyönyörködött bennük, csodálta szépségüket, ügyességüket.

Különösen sokat szeretett időzni a kis kereskedés terráriumai és akváriumai előtt. Csodálatos dolgokat lehetett ott látni! Félelmetes, vérszomjas keselyű-, illetve aligátor teknősöket; vagy az ugyancsak félelmetes kinézetű, ámbátor növényevő zöld leguánt; néha fűrge fali gekkókat; színpompás akváriumokat tengeri sünökkel, rákokkal, bohóchalakkal. Laktak a kis üzletben mókusok, fűrgén hajtották a mókuskereket, csakúgy, mint a szomszédos hörcsögök, tengerimalacok. Húsvét környékén a kis rágcsálók mellett kaptak helyet a tapsifülesek is. A kereskedőnek arra is volt gondja, hogy a különféle kígyókat egy másik sarokba tegye, nehogy a kényeszerű szomszédsággal fölös izgalmakat keltsen a rágcsálók és a ragadozók háza táján.

Az állatok mellett sok olyan eszköz, csodamasina, bonyolult szerkezet is kapható volt, melyek mind-mind az állatok kényelmét, jólétét szolgálták. Fénnyel, meleggel árasztották el az akváriumokat, terráriumokat; meleget varázsoltak a hullók homok kifutóiba; szép és kényelmes búvóhelyet nyújtottak a halaknak, kisémlősöknek; légbuborékokkal dúsították az akváriumok vizét; nagy és izgalmas játszóteret varázsoltak a fűrge, kis rágcsálók parányi lakóhelyére.

Borzontorz legkevésbé a kalitkákat szerette, mert bár volt azokban minden, mi szem-csőrnek ingere, azért egy madár sem akadt, ki ne lett volna benne szomorú.

„Jó lenne hazavinni őket - gondolta -, s egy szép tavaszi napon szélnek ereszteni mind, hadd szállnának erdön-mezőn át a friss, tiszta égi levegőben, hogy a Napocska hadd simogassa jó meleg tenyerével fényesen ragyogó tollaikat!” Talán csak egy kalitkalkaló érezte jól magát a kereskedésben: a Csibe nevű, jól megtermett hófehér kakadu. Igaz, ő gyakran kapott kimenőt.

Történetünk vidám, napsütötte délutánján is Csibe ott mókázott a kedves vendégek között. Hátracsapott szárnyaival hatalmasakat lépkedve olybá tűnt, mint valami apró, tudálékos uraság hófehér szmokingban, aki akkurátusan vizsgálódik a vendégek cipellői körül. Ha tehette, soha nem mulasztotta el kikötni a cipőfűzőket, ha slamposan hosszúra hagyta azt gazdája (nem szenvedhette az efféle pacuhaságot). De a fityegő kulcstartók, zipp-zárak sem maradhattak érintetlenek, ha Csibe arra kasmatolt.

Borzontorz érdeklődve figyelte, hogy aznap vajon miként mórrikálja majd magát a mókás kakadu, mikor észrevette, hogy új lakója van a kereskedésnek, merthogy Csibe épp arra tette-vette magát. A hatalmas, szőrmók madárpók és a csőrös (durcás arcú), narancssárga hasú, lágyhájú teknősök között egy picinyke egér kucorgott. De nem ám egy akármilyen kis közönséges, szürke cini egér! Hanem egy igazi, afrikai ugrógér. Borzontorz oly annyira elál-mélkodott ezen, hogy azt még az állatok is igencsak megcsodálták: A tücskök nem prücsköltek, ciripeltek, hegedültek; a postagalamb pár is abbahagyta a turbékolást; a díszmadaragnál is félbemaradt a trillázás, csiripelés; nem miákkolt, dorombolt a macska; a kígyó sem szisszent; a békák, varangyok felhagytak a brekegéssel, vartyogással, ümmögéssel, kuruttyolással; a szür-

ke háziegér sem zörmölt, cincogott; még a légy sem döngicsélt. Sőt! - majdnem elfeledtem - a szomszéd udvarában a nagy lompos szelindek is abbahagyta a csaholást, meg se vakkant!

- Apa, vigyük haza! - de a jámbor óhaj nem talált meghallgatásra; Apa csak a fejét ingatta.

- Tudod, kisfiam, Anyád kihajítana bennünket a lakásból egerestül, mindenestül... Emlékezz, hányszor elmondta már, hogy számára a pók és a harapós kutya mellett a legfélelmetesebb állat az egér. A tigrisektől, krokodiloktól és az oroszlánoktól se félt annyira.

Bár Borzontorz egy percig se hitte, hogy Anya kihajítaná őket, azt maga is tapasztalhatta, hogy Anya az egértől különös módon retteg.

- Béla pókot is megengedte, hogy hazavigyük - vetette ellen Borzontorz, pedig...

- Az egy egészen más dolog volt - vágott közbe Apa -, a mi Béla pókunkat egészen iciri-piciri korában hozhattam haza, s csak úgy, hogy megígértem: eszembe sem jut többé skorpiót venni!

- Szóval nem lehet?

- Nem... Ismerem már Anyádat. Biztos azt mondaná: válassz, vagy én, vagy az egér.

Borzontorz tudta, hogy Anya ilyet soha nem mondana komolyan; de azt is tudta, hogy amit megkérdeznek, arra válaszolni kell. Akkor is, ha komoly a kérdés, akkor is, ha csak bohóckodás. És hát mit is válaszolhatna Apa arra a kérdésre, hogy „én, vagy az egér”, ha egyszer az afrikai ugróegér nem tud finom reggelit csinálni; nem mondja, hogy „jó éjszakát, szép álmokat!”; nem vasalja ki Apa ingét; finom sütit sem süt és nem mosolyog úgy, hogy az ember feledi minden bűjút-bajját. Csak szaladni tud, azt viszont nagyon.

- Láttad ezt, Apa?! - kérdezte Borzontorz, mint aki maga sem hisz a saját szemének - olyan gyorsan szaladt, hogy alig lehetett látni.

És valóban, az afrikai ugróegér olyan gyorsan inalt el, hogy ahhoz képest a versenylovak szélvészgyors nyargalása bizony csak valami szájtáti ödöngésnek tűnt.

- Igen, látod, ez az, amit csak az afrikai ugróegér tud. Senki sem szedi ilyen gyorsan a lábát, s kerülgeti ilyen ügyesen az útjába kerülő akadályokat.

- De hogy csinálja ezt? - kérdezte még mindig ámulva Borzontorz.

- Hát úgy, hogy avval a kicsi kis agyával ügyesen „lefényképezi” a lakóterületét, s annak környezetét. A fejében lévő valóságos kis térkép segítségével aztán villámgyorsan szaladva - akár csukott szemmel is - ügyesen kikerülgeti az akadályokat. Oda sem figyel, s közben iszkiri: volt-nincs, már el is szaladt. Az pedig, akinek afrikai ugróegér pecsenyére fájtna a foga, csak meglepetten pislog, miközben barátunk már régen biztonságos vackában kuncog a markába.

„Ez aztán nagyszerű ötlet - futott át rögvest Borzontorz agyán -, ezen túl én is lefényképezem agyammal a környéket, a bámész világ pedig csak leshet utánam! Borzontorz a Villám, aki mindenkit lebegy!”

Eltelve ezzel a mámorító gondolattal lehunyta szemét és máris igyekezett jó mélyen az eszébe vésni az utat az állatkereskedéstől hazafelé. Felidézte gondolatában az út menti fákat, bokrokat, még a járda repedéseit is...

„Egyszerű ez, mint a pofon - gondolta. - Nem is csoda, hogy ilyen jól megy ez nekem. Ha az afrikai ugróegér avval a mogyorónyi agyával olyan prima térképeket készít gondolatban, s azokkal úgy fut, mint a szélvész, akkor én, a sokkal, de sokkal nagyobb agyammal a villámnál is fürgébben iszkolhatok.”

És Borzontorz - azonmód, csukott szemmel - látta, hogy hamarosan ő lesz a világ legnagyobb olimpiai bajnoka (merthogy ő előre elgondolja majd hol a pálya, s oda se figyel, csak: iszkiri!). Meg aztán nemcsak olimpiai bajnok lesz, hanem egyenesen államfő, meg király, vagy ha éppen úgy hozza a kedve hadvezér. Ha majd azt kérdezik, ki akar király lenni, majd ő szalad oda leggyorsabban.

Ezt már most, jó előre, jó alaposan kigondolta.

De mit neki a királyság, vagy a hadvezérség! Ő annál is több lesz: mérnök, mint Apa. Tudta, hogy a mérnökséget egy kályhacsőre emlékeztető, fekete, bőr tokba tekert, cirkalmas betűkkel és szép rajzokkal ékített papírral adják át. Mégpedig nem is akárhol, hanem abban a hatalmas, gyönyörű házban, amit „egyetemnek” neveznek. Ezt a „kályhacsőbe” dugott, titokzatos papírt pedig diplomának hívják. Nos, ha Borzontorz meglátja valahol ezt a diplomát, nem lesz rest, uccu neki odaszalad, s mindenki előtt megkaparintja azt és úgy zsebre dugja, és akkora mérnök lesz, hogy csak na.

Ezt is, már most, jó előre, jó alaposan kigondolta.

Mindezek után pedig nem fog leállni, s diplomával zsebében lábat lógázni! Senki ne higgye! Addig-addig szaladgál majd diplomás mérnökként, mígnem a többi mérnök el nem hiszi, hogy ő a legokosabb, leggyorsabb mindőjük között. Becsukott szemmel is minden fontos helyre, eseményre hamarabb odaszalad, mindent megtalál, felfedez, kitalál. Ettől aztán olyan okos lesz, hogy az már nem is mérnök, hanem egyenesen tudós. És ha Borzontorzon múlik, akkor nem csak egy amolyan sima tudós, hanem a tudósok között is az első, olyan, aki Nobel-díjat kap a végén, addig rohangál. Azt kapni pediglen igencsak jó dolog. Fanfárok kíséretében gratulál az embernek a svéd király, átadja a díjat, s mindezt az egész világon mutatja a TV.

Még ezt is, már most, jó előre, jó alaposan kigondolta.

„Már indulok is” - suhant át hirtelen az agyán és azonmód, csukott szemmel nekiiramodott. A baj csak az volt, hogy elfelejtette emlékezetébe vésni Csibe kakadu kalitkáját a kereskedés közepe táján. Így aztán nagyot koppant kobakja a jókora kalitkán (még szerencse, hogy Csibe éppen a kedves vendégek, kuncsaftok között téblábolt).

- Te vagy már csak egy különös! - fakadt ki Apa első rémületéből felocsúdvá.

- Hová-hová oly hevesen, kiskomám?! - szolt oda kicsit mérgesen az állatkereskedő.

De Borzontorznak nem kellett magyarázkodnia, mert mire válaszolhatott volna - azzal például, hogy „különben is, nektek meg csúnya a cipőtök” - Apa már értett mindent és megnyugtatta a felborzolódott kedélyeket:

- Csak semmi pánik! Mindössze arról van szó, hogy az én kis afrikai ugróegerem egy picit elszámította magát. Megfeledezett Csibe kalitkájáról. Ugye, Borzontorz?

És már simogatta is kifizia sajjó kobakját.

- Gyere csak - hívta Apa az időközben megnyugodott Borzontorzot az afrikai ugróeger szállásához - mutatok valami nagyon érdekeset és tanulságosat.

Ezzel Apa fogta az ugróeger vacca előtti fűrészpörban lévő, műanyag játék kockát és arrébb tette egy kicsit, majd megkocogtatta a terrárium üvegfalát. Az ugróegerke gyorsan - ahogy szokta - szaladt egy kört lakhelye körül, s ezúttal egy nagyot bukfencezett az arrébb rakott kockán.

- Bocsánat! - mondta neki Apa, majd ismét megkocogtatta az üveget. Másodjára a kiséger ugyanolyan ügyesen került ki a kockát új helyén, mint annak előtte.

- Látod, Borzontorz, bármilyen kicsi agya is van az afrikai ugróegérnek hozzánk képest, ezt a gondolkodás, nézelődés nélküli szaladgálást bizony sokkal jobban tudja.

Hazafelé menet nagyokat kacagva próbálgatták, hogy ki mer hosszabb ideig csukott szemmel menni a járdán. A csukott szemmel bizonytalankodó, csetlő, botló Borzontorz hamar megtanulta tisztelni a kicsi ugróegér nagyszerű képességét.

Jegyzd meg te is: mindenki akad valami csodálni való, az emberben például az is, hogy tudja: az akadályokat előtte mások rendezik, s azokat csak nyitott szemmel lehet kikerülni.

Borzontorz ébresztőórája

Borzontorz Anyával és Apával minden gyermeknapon elment repülőzni. Miután kicsatangolták magukat az állatkertben: minden fontosabb játékot kipróbáltak a vidámparkban, vettek gáztöltésű lufit, illetve vattacukrot a gyermeknap kirakodó vásárban, otthon lepakolták a fölös cókókat, kapták-fogták magukat és irány a repülőtér. Miközben Borzontorz majszolta az édes, habkönnyű vattacukrot, esze már a felhőkön járt. Ej, ha egyszer azokból a guszta, csillogó, habos báránfelhőkből is belakmározhatna! Ugyan mondták neki Anyáék, hogy a felhőket nem lehet pálcikára tűzni, s ragacsos arccal, ujjakkal nyammogni rajtuk (merthogy azok hús párából, s nem olvasztott cukorból vannak), de Borzontorz mindezt csak akkor akarta igazán elhinni, ha majd ki is próbálta. (Mindaddig titkon remélte, hogy ha a felhők nem is vattacukorból, de legalább madártejen úszó tojás-habból vannak.)

Rendszerint mire kiértek a repülőtérre már kicsit lentebb járt a Nap. Még nem alkonyodott, de a korábbi, perzselő melegtől elpilledt tücskök már kezdtek éledezni és sokkal vidámban muzsikáltak a repülőtér végtelen, zöld, szalmaszagú rétvén pipacsok és pongyolapitypangok árnyékában.

Történetünk napján sem történt ez másképp. Mielőtt a Napocska nyugovóra térhetett volna, Borzontorz felült egy kétszemélyes vitorlázórepülőre, akit „Góbénak” hívtak és akit egy hosszú-hosszú csörlővel húznak föl az égre. Csak pár métert zötykölődtek a felszállópálya zöld pázsitján, amikor a pilóta bácsi meghúzta az emelőkart, s Góbé fellibbent. Borzontorz Apa ölében ülve nézte a parányivá zsugorodó várost, s a hívogatóan közeli felhőket. Élvezte a könnyű gépmadár hangtalan suhanását. Amikor a pilóta bácsi úgy döntött, hogy már elég magasan vannak (persze közel sem olyan magasan, mintsem azt Borzontorz szeretne volna) lekapcsolta a gépet a csörlőről. Góbé orra egy picit lebukott, Apának, Borzontorznak pedig megemelkedett a gyomra.

- Hú, de jó volt! - lelkengett Borzontorz.

- Hát, igen - tette hozzá nem túl meggyőzően Apa.

A pilóta bácsi nem szólt egy szót sem, pedig neki is egész bizti', hogy arra a pár pillanatra szintén a torkában dobogott a szíve, csak úgy tett, mintha mi sem történt volna.

Sajnos csak egy párpercnyi idejük volt a légi álmélkodásra, mivelhogy Góbé egy nagy kör siklórepülés után megkezdte a landolást. „Sebaj! - gondolta Borzontorz - arra éppen elegendő időnk volt, hogy ellenőrizzük: minden ugyanúgy rendjén a helyén van, mint az előző gyermeknapon. A víztorony, a templom, a toronyház ugyanolyan délcegen állnak csillogó kupolával a lemenő Nap fényében, a főutca is ugyanúgy kanyarodik a házikók között.”

Mókásan dökögve - mint valami vidám kacagás - értek földet.

- Lábunk alatt az anyaföld - jelentette be ünnepélyesen és egy picit megkönnyebbülten Apa.

Az anyaföldön pedig ott állt Anya. „Szóval ezért Anyaföld az anyaföld!” - futott át Borzontorz agyán.

- No, kis Égi Vagabund! Véget ért az úri huncutság? - kérdezte Anya, aki nem is tudta, hogy időközben az egész Földet róla nevezték el.

- Sajnos igen! De mi az, hogy „vagabund”?

- Vándor, vagy inkább: csavargó.

- Még akkor is, ha csak egy kört csavarodtunk az égen?
- Minden évben van gyereknap, s mi olyankor mindig szerét ejtjük egy kis repülésnek! - vetette közbe Apa.
- Mindig?
- Amíg a világ világ!
- Akkor mi tényleg nagy csavargók vagyunk.

Borzontorz addigi élete hosszú-hosszú négy évének minden csavargása és az a gondolat, hogy eztán „amíg a világ világ” csavaroghat, mélyen gondolkodóba ejtették. Még lefekvéskor is ezen járt az esze. Már mindenki elköszönt a másiktól azzal, hogy „jó éjszakát, szép álmokat!”. Borzontorz is ellenőrizte, hogy megvan-e minden katicabogár a kispárnán (nem csavargott-e el valamelyik oktondi), de Borzontorz még mindig nem volt álmos. A gyerekszoba tágra nyitott ablakán a friss esti szellő is egyre álmosabb kuruttyolást hozott a Nagyerdőből, a Békás-tó partjáról. Borzontorz tudta, hogy a káposztalepkék, pillangók, szitakötők is szunyókálnak már, de még mindig nem jött álom a szemére. Hallgatta a sötétben a csendet, a környékbéli szökőkút (vagy ahogy ő hívta: a csobogó) halk moráját, az elszunnyadó tárgyak apró neszeit: az öregecske komód diszkrét recsenését, a fürge függönykarika zizzenését, a falióra tiktakolását. Ekkor lett figyelmes az ébresztőóra ketyegésére. Pontosan olyan ütemben kattantak a pici rugók, fogaskerekek, mint Borzontorz szíve. Az éjszakai csendben ezt pontosan lehet érezni. Borzontorz kicsit megemelte a fejét és elgondolkodva végigmérte a szorgalmasan, pontosan ketyegő kis szerkezetet. Szép pirosra festett teste, illetve a két kis csörgősipka a telihold fényében inkább lilának tűnt; pici fém lábai, a fogantyú a kobakján a csöngető kalapács viszont fényesen csillogott. Fehér számlapján a mutatók és a számok még halványzölden foszforeszkáltak (Anya nem rég kapcsolta le a nagy lámpát.)

„Mit összezsenget ez a szegény kis óra - gondolta Borzontorz -, minden reggel korán, hogy Apáék elérjenek a munkahelyre, engem pedig be tudjanak vinni az oviba. Csak hétvégén pihenhet, bár járnia akkor is kell.”

- Na elég lesz most már - szólalt meg ekkor egy furcsa, reszelős hang suttogva - aludj te is Borzontorz, holnap kezdődik egy új hét, a munka. Korán kell kelni!
- Ki az, ki beszél? - kérdezte Borzontorz.
- Hogyhogy ki? - kérdezett vissza az óra és kicsit - pár apró lépéssel - közelebb húzódott Borzontorzhoz, hogy ne kelljen hangosan beszélnie. Még felébred valaki álmából idő előtt. Ezt pedig egy magára valamit is adó ébresztőóra bizony igencsak szégyellnivaló dolognak érezhetné.
- Hát te nem alszol?
- Én bizony nem. Az én feladatomban, hogy éberem vigyázzak álmotokra, s aztán időben ébresszek mindenkit.
- És soha nem alszol?
- Csak akkor, ha lejárok és nem húznak fel újra. Olyankor elernyednek a rugóim, leállnak a fogaskerekeim, nem mozdulnak a mutatóim.
- Az jó lehet. Én is szeretnék aludni, de most nem megy.
- Pedig nálatok, embereknél ez igen egyszerű. Csak le kell hunyni a szemedet és már kész is: megy a durmolás.

- Már próbáltam. Ma este valahogy nem megy... Nekem most igazándiból nem egy ébresztő-, hanem egy altató órára lenne szükségem.

- De hiszen az minden embernek van odabent. Minden nap végén felhúzza a Fáradság, s este beindítja az alvást. Az alvás pont olyan, mint a csöngés, csak egyáltalán nem hallatszik.

- És ébresztőóra nincs idebent?

- Az nincs. Azt az ember találta ki. Ébresztőóra nélkül az ember nem kelne fel pontosan akkor, amikor kell, hanem csak akkor, amikor szeretne. Vagyis akkor, amikor az altatóóra lejár.

- És nem mindig ugyanakkor jár le?

- Éppen az a probléma, hogy nem. Az, hogy az altatóóra mikor jár le, az attól függ, hogy mennyire húzta fel azt még elalvás előtt a Fáradság.

„Aha, emlékszem már - töprengett Borzontorz magában -, amikor olyan sokáig ég Apáéknál a villany, Apa az íróasztal felé görnyed, Anya pedig olvas és erre azt mondják, hogy még mindig dolgoznak, akkor biztos nagyon felhúzza a Fáradság az altatóórát. Olyankor másnap reggel alig tudja kivenni őket az ágyból az ébresztőóra, pedig a nagy erőlködéstől majd' leesik az asztalról.”

- És mondd csak, ébresztőóra, nem jobb lenne, ha hagynád őket aludni, ameddig csak szeretnének?

- Nem tehetem, az a kötelességem, hogy felébresszem őket időben.

- Én pedig úgy gondolom, hogy ők is szeretnének tovább aludni. Most lefekvés előtt is nagyon felhúzta altatóórájukat a Fáradság.

- Úgy gondolod?

- Ühm... Ha hagyod őket, nem néznek majd rád olyan mérgesen, Apa sem fog fejbe verni!

- No, jó, most az egyszer nem csengetek.

- Hurrá! - suttogta boldogan Borzontorz, eközben az óra egy halk kattintással leszorította saját csengető kalapácsát.

„Hú, de jó lesz, mindenki végigalussza jól megérdemelt álmát!” - örvendezett magában Borzontorz, s már nagyon várta azt a reggelt, amely nem a kötelességre, hanem a jókedvre virrad.

Hamarosan így is lett. Az ébresztőóra nem várta ki türelmesen, kötelességtudóan az idő elteltét: egyszerűen előretekeredett. Borzontorz nagyon megörült a szerencsés fordulatnak. Beszaladt Anyáékhoz és nagy lelkesedéssel ébresztgette őket:

- Juj, de jó, itt a reggel! - aztán nem úgy folytatta, mint néhanapján Apa szokta, hogy „ébresztő, világ lustái, a hasatokra süt a Nap!”, hanem csak annyit mondott, hogy: - De nem kell felkelni, csak, ha szeretnétek!

- Akkor jó - válaszolta Anya és a másik oldalára fordulva jóízűen folytatta a durmolást.

Borzontorz örült ennek, de azért ez kicsit másra számított.

- És te, Apa, te sem kelsz fel?

- Eszem ágában sincs, majd bolond leszek felkelni, ha napestig heverészhetek a jó puha ágyban!

Erre nem volt mit felelni, hiszen Borzontorz is pontosan így gondolta... Egy valami azért kezdte nyugtalanítani: Mintha előző nap valami olyasmit emlegettek volna a szülők, hogy másnap fizetés lesz, s hogy az olyan jó dolog, hogy azt megünneplik és megveszik neki azt a játékautót, ami után ő már olyan, de olyan régen ácsingózott.

Kicsit csalódottan visszabaktatott saját szobájába. Fancsalin nézte a henyélő ébresztőórát. Titkon azt remélte, hogy az majd mégiscsak meggondolja magát, de szemlátomást „kereke ágában” sem volt csörögni. „Hogy is ne! Hogy is ne!” kattogta halkán, lustán a hajszálrugó.

„Nem baj, majd a szomszéd rekedt kakasa felkukorékol mindenkit” - vigasztalta magát Borzontorz. De hiába reménykedett, egy kukkanás nem sok, de bizony a kakas annyit se mondott.

Rengeteg idő eltelt már a reggelből, de még mindig semmi sem történt; egyre nyomasztóbbá vált a csend. Azt, hogy mennyi idő telt már el így tétlenül, senki meg nem mondhatta, mert az összes óra lustán, hányavetin henyélt: mind mást mutatott. Még az sem volt kivétel, akiben Borzontorz leginkább bízott, s akinek számlapján két macska bámulta a csillagos égboltot. Ezek a macskák ugyanis Apát és Anyát ábrázolták.

- Hé, kakas! - kiabált át Borzontorz a szomszédba. - Mi lesz már avval a kukorékolással?
- Arra bizony várhatsz!
- Hogyhogy? Mégis meddig várjak még? Mikor kukorékolysz már?
- Majd ha fagy!
- Te egészen a jövő télig akarsz várni?
- Vagy még tovább, az is megeshet.
- De hát neked ébresztened kell a bóbiskoló harangvirágot, a pongyolapitypangot, a lepkéket, a Napocskát, szóval az egész Hajnalt! Nézz oda, már mióta reggel van, de még mindig nem pirkad! Még mindig korom sötét van. Nem szégyelled magad!?
- Dehogyan szégyellem, inkább örülök, hogy nem riogatok fölöslegesen füt-fát, s hagyok mindenkit kedvére csicsikálni. Heverésznek az emberek, az állatok; lustálkodnak a növények; napestig szenderegnek a garázsokban az autók, buszok, villamosok; dologtalan a gyár. Lomha a szél: nem fúj; kerüli a munkát az eső: inkább fennmarad az égben, szundikál a puha bárányfelhőkben, semmi pénzért le nem esne. A víz is eltunyult, nem folyik. A csap unottan harákol, a folyó megállt, a tenger sem hullámozik.
- De hiszen ez szörnyű. A sok mihaszna nép nem teljesíti kötelességét!
- Hogy is teljesítené? Hisz nem kel fel a munkás, nem működik a gyár; ha nem esik az eső, nem folyik a patak; ha tétlenkedik az áram, nem megy a villamos... De nem koptatom tovább a csőrömet. Jobban tennéd, ha te is visszabújnál az ágyikódba.

De Borzontorznak igencsak elment a kedve a restségtől. Tágra nyitotta szobája ablakát és torka szakadtából kiabálni kezdett:

- Ébresztő! Hétalvók, világ lustái, pattanjatok ki az ágyból! Hasatokra süt a Nap! - és mindezt nem tréfásan mondta, mint ahogy Apa szokta neki és testvérének, hanem igencsak kétségbeesetten. Annál is inkább, mert észrevette: a Nap bizony senki hasára nem süt, pedig már nagyon-nagyon reggel volt.

Miután a Nap nem virradt fel, sugarai nem melengették a földet, egyre hidegebb és hidegebb lett. Borzontorz dideregve csukta be az ablakot. Fogvacogva figyelte, hogy hogyan futja be az ablaküveget a jégvirág. Szemét elfutották a könnyek, elkámpicsorodva várta, hogy végre valami megtörje a koromfekete, jéghideg sötétséget.

És ekkor hirtelen éktelen csörömpölés hasított bele a csendbe. Borzontorz riadtan törölgette a csipát a szeméből és meglepetten vette észre, hogy nyoma sincs a sötétségnek, a hidegnek. Éppen a hasára süt a Nap, jó meleg van, verőfényes reggel.

- Ki csönget?

- Hogyhogy ki? - kérdezte Anya - hát az, aki mindig: az ébresztőóra. És ezzel felkapta az asztalról és beakasztotta a csengető-kalapácsot egy kampóba, úgyhogy véget ért a csörömpölés.

- Héttalvók, világ lustái, ki az ágyból! - lépett be a szobába Apa, mintha mi sem történt volna. - Pattanjatok - folytatta - vár a munka!

- Ezek szerint én aludtam?

- Még hogy aludtál-e? Mint a bunda.

- Hú, de jó, akkor csak álmodtam az egészet?

- Mit?

- Hogy senki és semmi nem teljesíti a kötelességét.

- Ezt bizony csak álmodtad - felelte Anya. - Rossz álom lehetett - tette még hozzá.

- Persze az nem itt történt, csak egy pont ilyen városban, mint ami itthon van nálunk.

És Borzontorz örömmel látta, hogy forrósodik a pirítós, a habos kakaó finom, csörgedez a víz a csapból, nyílik a zár, indul a villamos, Apa és Anya mennek dolgozni, fúj a szél és süt a Nap. Szóval, hogy minden a legnagyobb rendben, minden és mindenki teljesíti a kötelességét.

Láthatod most már te is, hogy a kötelesség nemcsak másokkal szemben, de magaddal szemben is kötelesség.

Borzontorz esete azzal, akinek sokkal, de sokkal több lába van

Borzontorz nagyszüleinek volt egy szép és nagy vidéki háza. Ezt a kertes házat messziről fel lehetett ismerni, miután udvarának kellős közepén két olyan hatalmas fenyőfa ékeskedett, hogy tán még a falu templomtornyánál is magasabbnak tetszett. Borzontorz soha nem kérdezte, de mégis tudta, hiszen ez annyira nyilvánvaló volt: az egyik fát Nagyapa, a másik fát pedig Nagymama ültette, amikor még mindketten fiatalok voltak és elhatározták, hogy ott fognak élni együtt, amíg a világ világ. És a ház valóban úgy is nézett ki, mint ahol addig akarnak élni „amíg a világ világ”: Az udvart sűrű gyeppel borította, egyik végében virágoskertet, a másik végében konyhakertet alakítottak ki a nagyszülők. Nagyapa mesterien metszett rózsabokrai, gyöngyvirág bokrai és különleges dísznövényei mellett egy hatalmas szőlőlugas vetett árnyékot a nyári konyha előtti teraszra. A konyhakertben a haszonnövények (gyümölcsfáktól a répáig) mind értő kezű gondoskodásban részesültek. Nagyapa minden áldozatot meghozott szeretett növényeiért; a legmodernebb szerszámokat (locsoló berendezést, permetezőgépet, motoros kapát) állította csatasorba, ha meg kellett őket védeni a természet viszontagságaitól. Még arra is volt gondja, hogy az esővizet összegyűjtse, mert tudta, hogy az ízlik igazán a növényeknek, nem pedig a csapvíz, amiben a vízen kívül még egy másik valaki is lakik, akit a tudósok Klórnak hívnak.

Ez a sok gondoskodás aztán meghozta a maga gyümölcsét. Láda számra állt az alma a hűvös pincében a csapravert boroshordók és a kosarakban raktározott zöldségek, zsákba rakott krumpli mellett. Így aztán egész álló évben lehetett vígan lakmározni a sok finomságból. A leghidegebb, zúzmarás, jégvirágos téli napokon is lehetett jóízűen enni a nyári Naptól piros almából.

Nagymama ki is használta ezt a nagyszerű lehetőséget és mindig gondja volt rá, hogy ínycsiklandó lakomát kerekítsen az asztalra akkor is, ha a hideg téli szél füttyörészett az ereszről lelógó jégcsapok között, és akkor is, ha a szőlőlugas árnyékában hűsölve lehetett csak elviselni a nyári forróságot. Aki egyszer kóstolta, nem feledheti ízét Nagymama aranygaluskájának, kalácsának, süteményeinek. Aki pedig olyan szerencsés volt, mint Borzontorz, az időnként konyhaszekrény tetején szikkadt, dióhéjjal hintett birsalmasajtot, máskor pedig a padlás gerendáin csüngve száradó, fűszeres kolbászt is majszolhatott. Ilyen csemegéket bizony sehol máshol kerek e világon nem lehetett találni, csak és kizárólag Nagymama boszorkányos ügyességgel vezetett háztartásában.

Jól is érezte náluk magát mindenki (gyakori volt arrafelé a vendégeskedés); még az ólban rőfögő malacok a ketrecben heverésző tapsifülek, a baromfiudvaron kotkodácsoló tyúkok (vagy ahogy Nagymama hívta őket: tikok) is. Nem is csoda, ha mindjüketre olyan mesterien főzött.

Hát ennek a csodálatos kertes háznak az udvarán heverészett Borzontorz az illatos fűben és nézegette az égen szaladgáló felhőket (hogy a nagy szülőfelhők hogyan terelgetik a kicsi, borzas gyerekfelhőket), amikor arra lett figyelmes, hogy valaki nagyon csiklandozza a hasát. Nem ám úgy, mint ahogy tréfás kedvű emberek szokták egymást csiklandozni, hanem annál sokkal, de sokkal jobban. Borzontorz nem tudott még számolni, de azt tudta, hogy ha valami „százszor jobban” csiklandik, az bizony sokkal jobban csiklandik. Ez esetben fogadni mert volna, hogy őt most „százszor jobban csiklandozza” valaki. Gyorsan felkapta fejét és látta ám, hogy a hasán egy nagyon furcsa valaki sétál éppen keresztül.

- Szervusz, hát te ki vagy? - köszönt illedelmesen a nagyon furcsa idegennek.

- Szervusz! - válaszolta emez és hirtelen megállt, ezzel a csiklandós érzés is nyomban abba-maradt. - Ne haragudj, hogy csak így a megkérdésed nélkül átmászok rajtad, de azt hittem szunyókálsz. Tudod, nagy kerülőutat spórolok meg a hasadon keresztül, ami ennyi lábbal egyáltalán nem mindegy. Egyébként a becsületes nevem: Százlábú Sándor. Becstelen nevem pedig nincs.

- Nagyon örvendek a szerencsének - válaszolta Borzontorz - úgy sem láttam még ennyi sok lábat egyszerre. Nem sok ez a száz láb egyszerre?

- Tudod, az úgy van, hogy ami jó, abból a száz gyakran kevés, ami pedig rossz, abból a száz gyakran sok.

- Ez nagyon érdekes - állapította meg Borzontorz, aki még soha nem kapott egyszerre se száz gömb fagyit, se száz pofont, de mind a kettőt el tudta képzelni. - És mondd - folytatta - persze csak ha nem sietsz nagyon, miért van neked ennyi lábad?

- Nem sietek - válaszolta kedvesen a Százlábú Sándor - legalább kipihenem a hasmászás fáradságait és egyébként is szeretem saját száz lábam történetét mesélni.

- No, akkor hadd halljuk - mondta Borzontorz és két karját összekulcsolva feje alatt kényelembe helyezkedett. Nagyon kíváncsivá tette, amit eddig hallott, különösen pedig Százlábú Sándor büszke tekintete.

- Tudod, az úgy volt, hogy az én őseimnek nem volt mindig ennyi lába. Szépapámnak például hetvenhét lába volt, szépanyámnak pedig nyolcvanöt.

- És jól megértették egymást?

- Hát épp ez az, hogy nem. Szépanyám állandóan a zokni mosásra panaszkodott. Éppen elég baja volt szegénynek a maga rengeteg lábával, lehetett volna szerinte szépapámnak legalább egy kicsit kevesebb. Szépapám persze az ilyen zsörtölődéstől mindig megsértődött, mondván, hogy ő bizony nem giliszta, akinek nincs szüksége lábra, meg különben is, ha nem tetszik, akkor szépanyám menjen inkább feleségül a kígyóhoz, vagy a meztelen csigához.

- Szóval hadilábon álltak.

- Azon bizony! Összesen százhatvankettő darab hadi lábon. Szépapám mindig avval érvelt, hogy ő végzi a férfimunkát: kerítésfestést, kapálást a kertben, autószerelést, meg a barkácsolást, ezért aztán szépanyámnak kell mosogatni, porszívózni és a lábnyomokat felmosni. A házimunkára szerinte egyébként is alkalmasabb volt szépanyám, mivel neki nyolccal több lába (vagy ha úgy vesszük: keze) volt.

- Ez tulajdonképpen igazságos is, nemde?

- Nem egészen, ugyanis szépszüleimnek nem volt se kerítése, se autója, és barkácsolni sem kellett náluk soha semmit. Viszont feltörlendő lábnyom az volt rengeteg. Mind a ketten léptek egyet, máris nyolcvanegy nyomot hagytak maguk után.

- De azért szerették egymást?

- Tulajdonképpen igen. Szépen fel is nevelték ükapámat, akinek szülei sok veszekedése miatt csak tizenegy lába lett. Ükapám is úgy gondolkodott, hogy minél kevesebb a tappancs, annál kevesebb a gond, úgyhogy elvette a hatlábú ükanyámat. Kétségtelenül kevesebb gondjuk volt a házimunkával (szüleikhez képest elenyésző mennyiségű lábnyomot hagytak maguk után). Viszont hamar meg kellett tanulniuk, hogy csak addig nyújtóztathatják lábikóikat, ameddig a takarójuk ér. Kevesebb lábhoz pedig rövidebb takaró dukált; kevesebb lábbal nehezebben jutottak messzire az életben. Ükanyám gyakran szemére is vetette ükapámnak, hogy csak

lógázza a lábát, ahelyett, hogy végre valahára megvetné azt valahol. Szegény ükapám ilyenkor csak hebegett-habogott és arra próbált hivatkozni, hogy a lónak csak négy lába van, mégis megbotlik.

- De azért szerették egymást?

- Tulajdonképpen igen. Szépen fel is nevelték dédanyámat, akit arra tanítottak, hogy igenis válasszon magának olyan párt, akinek legalább olyan sok lába van, mint neki. Dédanyámnak ugyanis nem kevesebb, mint kilencven lába volt. Ükszüleim úgy gondolták, hogy ők eleget nélkülözték a lábakat, legalább az ő gyermeküknek ne kelljen lábatlankodnia annyit. Dédanyám talált is magának egy daliás kilencvenlábú vőlegényt, akiből lett az én dédapám. Mindketten hasonló módon gondolkodtak nemcsak sok, de nagy lábon is éltek. Dédapám szórta a pénzt a cimborákra, éjt nappallá téve lábteniszezett, dédanyám pedig igencsak szeretett cicomálkodni: folyton-folyvást lábtyűket vásárolt. Amikor fogyni kezdett a pénzük, akkor derült csak ki, hogy problémák vannak. Egyszer például, amikor síelni készültek, kiderült, hogy már nincs annyi pénzük, hogy mindketten útra keljenek. Dédapám azt javasolta, hogy a kettőjük pénzéből csak ő menjen el síelni, így mindketten jobban járnak: ő vígan elmegy síelni, dédanyámnak meg több pénze marad. Volt erre olyan ribillió, hogy csak na! Dédanyám hangosan kiabálva hánytorgatta fel, hogy neki már amúgy is mind a kilencven lábára egy számmal kisebb cipőt vettek „takarékoságból”, és hogy elege kezd lenni abból, hogy őt lábtörőként használják.

- De azért szerették egymást?

- Természetesen igen. Szépen fel is nevelték nagyapámat, akit annyira elkényeztettek, hogy neki egymagában több lába volt, mint kettőjüknek összesen. Száznyolcvannyolc! Arra nevelték, hogy a párválasztásnál vigyázzon a sok lábával. Egy családban pontosan elég, ha egy ilyen előkelőség akad. Így lett nagymamám egy huszonhét lábú hajadon. Szegény nem is nagyon jutott szóhoz otthon. Csendesen, visszahúzódva suvickolta férje-ura rengeteg cipőjét és féltékenyen figyelte, hogy milyen úri módon szedi azt a rengeteg lábát az ő ura és parancsolója. Mindenből több jutott Nagyapámnak, még az ennivalóból is. Ahhoz, hogy több lábon tudjon állni, többet is kell ennie - mondta. Hamarabb feküdt és később kelt, merthogy a több lábnak pihenésből is többre van szüksége. Szegény Nagyanyámnak a családjából is kevesebb jutott. Minden karácsonyt a soklábúak előkelő társaságában kellett töltenie, de még a hétvégi családi vacsorákat is. Ott hallgatta szegény, hogy az úrinép hogyan élcelődik az ő szüleivel, s állítja pellengérré az ő egyszerű származását. Így aztán Nagymamám elvesztette saját régi családját, de újat sem teremtett helyette: ő lett a „mostohalány” Nagyapám régi családjában. Nem csoda hát, ha minden reggel bal lábbal kelt ki ágyából.

- De azért szerették egymást?

- Tulajdonképpen igen. Szépen fel is nevelték anyámat, egy gyönyörű, hatvanhét lábú lányt. Nagymama nem hagyta, hogy nagyapám családja félrenevelje, szép és tanulságos mesékkal altatta el minden este. Anyám tudta, hogy saját családjában se ő nem, se pedig leendőbelije nem a legfontosabb. Ő a fele annak, ami mindkettőjüknek a legfontosabb: egymásnak. Ezért hívják majd őt, ha férjhez megy „fele-ség”-nek. Meg is találta ehhez a párját: apát, a harminchárom lábút. Eszébe sem jutott lenézni apát a kevesebb lába miatt, hiszen tudta, hogy az a kevesebb láb viszont erősebb és ennek ő nagyon örült. Apa pedig egyáltalán nem irigykedett anya sokkal több lábára, hanem annak örült, hogy az ő feleségének ennyi rengeteg csinos lába van. Így aztán mindketten örülhettek annak, hogy van egy csomó erős lábuk, meg egy csomó csinos lábuk. Mindketten tudták, hogy apa az Okosság és Rendesség Király, anya pedig a Szépség és Aranyosság Királynő, pedig soha nem indult el egyik sem a Mr. Okosság-

Rendesség, vagy a Mrs. Szépség-Aranyosság Világvetélkedőkön. Ha a Tv-ben láttak ilyesmit, mindig megjegyezték egymásnak: „okos, meg rendes, de azért te sokkal okosabb és rendesebb vagy”, illetve, hogy „szép, meg aranyos, de nálad nincs szebb és aranyosabb!” Így aztán minden este oda ment haza a lábuk, ahová a szívük húzott. Apa nem sajnált néha egy-egy szál rózsát venni anyának, még akkor sem, ha a virág pár nap múlva elhervadt és anya sem csak akkor simogatta meg férjét, ha éppen borzos volt a haja.

- Tehát szerették egymást.

- Na, látod, ők szerették csak igazán egymást! Meg is születtem nekik hamar, mégpedig úgy, hogy pontosan száz lábam lett. Annyi, mint apám és anyám lábainak száma összesen. Nem irigyeltek. Örültek, hogy amit lehetett, nekem adtak. Nyugodt lelkiismerettel engedtek utamra, én pedig jó szívvel keltem útra, mert már nagyon vártam, hogy egy ugyanolyan nagyszerű saját családot alapítsak, mint szüleim. Ők azt tanácsolták, hogy egy hasonlóan gondolkodó százlábú lányt keressek magamnak. Meg is találtam.

- És nagyon szeretitek egymást?

- De még mennyire!

- Mennyire?

- Annyira, hogy már meg is született a kislányunk. Egy aranyos kis százlábú csemete.

- Gratulálok!

- Megfogadtuk az asszonnyal: úgy neveljük, ahogy a szüleink bennünket, így aztán mindenkinek százlábú gyermekei lesznek. És ez nagyszerű dolog!

- Valóban. És amennyire én tudom, manapság már nincsenek is huszonhárom, meg negyvenkilenc lábúak... Jó nektek, állatoknak - tette még hozzá elgondolkodva Borzontorz.

- És ha nem haragszol, akkor én most elindulok haza, már nagyon várnak.

Borzontorz még nagyon sokáig nézte, hogy hogyan araszolgat Százlábú Sándor a nyári konyha melletti fűskamra - az édes otthon - felé. Éppen eltűnt a gyöngyvirágbokrok húsos zöld levelei között, amikor Nagymama és Nagyapa ebédelni hívták Borzontorzot. A két hatalmas fenyőfa árnyékában heverészve még szembeötlőbb volt Borzontorz számára, hogy mindkét nagyszülőnek pontosan két darab, azaz egy pár lába van (ahogy a szülőknek és ahogy neki is). „Értem már - futott át Borzontorz agyán - hogy miért párválasztás a párválasztás! Választanunk kell a magunké mellé még egy pár lábat.”

Ha eljön az ideje, nagyon észnél légy, mert különben - bármennyi lábon állsz is - könnyen megbotolhatsz.

Borzontorz autóba száll

Borzontorz csodálta az autójukat. Elbűvölte ez a mesebeli szerkezet valahányszor csak meglátta, arról nem is szólva, ha beleült. Nemcsak csodálta titokzatossága, szépsége, ereje miatt, hanem tisztelte és hálás is volt neki, mégpedig azért, amiért olyan sokat segített nekik. Elcipelte a rengeteg holmit a nagy bevásárlások után, mindig, mindenkit zokszó nélkül elvitt, ahová csak szeretne volna. Az autó ugyanúgy segített a legcudarabb zimankós fagyban, mint az augusztusi kánikulában, bátran megvédte Borzontorzékat az eső, a hó, a szél, sőt még a villám ellen is. Ha kellett átment gödrökön, döccenőkön, kátyúkon; bátran belegázolt a pocsoltyába is. A fárasztó napok végén csendesen berregve gurult be a garázsba és miután lámpája halk kattanással kialudt rögtön el is szundított. Még egy pár percig hallatszott a sötét garázsban, hogy a sok munkától átforrósodott alkatrészei halkan pattogva hülnek, aztán az is abbamaradt. „Az autó álmodik - gondolta Borzontorz - biztosan meredek hegyi serpentinek, pitypangos rétek, vidám kirándulások járnak az eszébe.” Ilyenkor a család halkán, suttogva, lábujjhegyen surrant ki a garászból, Apa pedig az ajtó becsukása előtt - mintha csak úgy rátámaszkodna a hűsleges masinára - megsimogatta a csomagtartó fedelét.

Borzontorz azt is tudta, hogy nem ez az első autójuk. Lapozgatva a családi fotóalbumokat látta azokat az autókat, amelyek még akkor ringatták Anyát és nővérét a kényelmes hátsó ülésen, amikor még Borzontorz meg sem született. Mindegyik csodaszép volt csillogó-villogó lökhárítóival, fényesre suvickolt karosszériájával; úgyhogy Apa méltán büszkélkedhetett mindőjükkel. Látszott is minden fényképen szemében az a különös fény, amit felül nem múlhatott sem lökhárító, sem karosszéria. Ilyen büszkén csak frissen vásárolt autók tetején könyöklő apák szeme tud csillogni.

Bármilyen gyönyörű és csodálatos volt is az a sok korábbi automobil, a legfantasztikusabb mégis az volt, amibe Borzontorz nap mint nap beleült. Hatalmas, előkelő, a világ kellős közepe.

Borzontorz tudott arról, hogy vannak esetleg erősebb, gyorsabb autók is. Sportkocsik.

- Figyelj csak! - fordult egyszer éppen e miatt Apához. - Mije erősödik annak, aki sportkocsit vezet?

- Látod, ez jó kérdés... Legjobb tudomásom szerint semmije.

- Akkor ez csalás.

- Miért?

- Hát azért, mert az nem is sportol, akinek semmije nem erősödik közben.

Ez pedig olyan igazság volt, amit Apa is el kellett fogadjon, merthogy ő maga sem tudta mije erősödik annak, aki sportkocsiban ül. Így aztán Borzontorz sem csodálkozott azon, hogy Apa nem a sportkocsikat szerette igazán, hanem egy egészen másfajta autót. Egyszer meg is mutatta neki egy olyan újságban, ami teli, s tele volt autókkal. Apa kedvencét úgy hívták, hogy „Hindustan Nova Ambassador de Luxe”. Ezt a hosszú, dallamos, jól csengő nevet könnyű volt megjegyezni, hiszen a legkedvencebb autó tiszteletére Apa így nevezte el a család szíami harcoshalát is. Az újságban látott fénykép persze egyáltalán nem hasonlított a piciny halacs-kára, sokkal inkább valami ormótlan vízilóra. Mindene csupa gömbölyű, púpos, vagy kerek formájú volt. Olyan, amit csak nagyon régi filmvígjátékokban lehet látni. Az viszont igaz, hogy kerek lámpái nagyon barátságos külsőt kölcsönöztek neki. „Hiába, ha Apának ez tetszik,

akkor ez tetszik” - gondolta Borzontorz. Arra a kérdésre pedig, hogy ha annyira tetszik, akkor miért nincs nekik olyan, Apa szomorúan azt felelte:

- Azért, kisfiam, mert a Hindustan kormánya pont a másik oldalon van, mint kellene, ezért aztán nálunk nem is kapni, csak a messzi Indiában.

„Micsoda pech” - gondolta Borzontorz és mélyen átérezte Apa szomorúságát, merthogy olyan lábbalhajtós vidámparki járgányt sem lehetett náluk kapni, ami után ő sóvárgott. Mindennek tetejébe szüleit sem tudta rávenni arra, hogy vegyenek otthonra egy saját kukáskocsit, bármilyen lenyűgöző legyen is az. S hogy miért nem, azt is állítólag majd csak felnőtt korában tudja meg...

Az efféle szomorkodás azonban soha nem tart sokáig a férfiak körében. Legfeljebb addig, amíg meg nem pillantják saját autójukat. Merthogy az nem fénykép, meg újságpapír, meg vidámparki ábránd, hanem az maga a káprázat.

Borzontorz meghúzta az ajtó kilincsét. A kocsi halk kattanással tárta fel belsejét. Borzontorz orrát rögtön megcsapta az az illat, amit csak az autójukban lehetett érezni: tisztítószerek, légfrissítő, üléshez illata. Ha ez csiklandozta orrát, úgy érezte biztonságban van és hogy szabad, mint a madár. Ha bezárta az autó ajtaját kívül maradt a zaj és a gond, belül pedig Apa és ő, meghitt csendben. Néhány pillanat múlva pedig egészen biztosan kezdetét vette valami „szellő-szárnyán-lebegés”. Moccanniuk sem kellett és mégis utcákon, tájakon suhantak végig, olyan megnyugtatóan ringatózva át a zöttyenőkön, buckákon, kiszáradt tócsákon mintha csak bölcsőben csücsülnének. Egy kattintás és Apa fénnel árasztotta el a kinti sötétséget; egy másik kattintás és hűs, vagy langymeleg szellő simogatta arcukat; egy harmadik kattintás és kellemes zene töltötte be az utasteret. Apa csak rálépett a pedálra és az autó úgy megiramodott, hogy még a legnagyobb futóbajnok sem érhetett nyomába. Apa ilyenkor olyan erős lett, mint száz és fél ló. (Ebből száz volt az autó, egy fél pedig Apa saját maga.)

- Látod, kisfiam - szokta ilyenkor mondani Apa - csak beülök az autóba és máris gyorsabban száguldok, mint a ifjú koromban, amikor még igencsak jó erőben nyargaltam erdön-mezőn!

És Borzontorz néha látta is, hogy Apa a volán mögött ülve szinte megfiatalodott. „Idebent mindenki fiatal marad, nem fog rajtunk az idő” - gondolta és még nagyobb csodálattal nézte a fantasztikus szerkezetet.

Történetünk szombat délutánján is ilyen vidám hangulatban kelt útra Apa, Borzontorz és a kocsi. Szabadon és biztonságban száguldottak a város utcáin. Az autó is vidáman, elégedetten duruzsolt; Borzontorz tudta, hogy a kocsikázást az autó is élvezi. Nem zavarhatta meg ezt az meghitt hangulatot semmi, még az sem, hogy az egyik utcasarkon két kortyondi haramia hangosan összeveszett. Az autó csendben felhúzta ablakait, teljesen kizárta ezzel a külső zajokat. Ne kotnyeleskedjen senki bele a férfiak (Apa és Borzontorz) szórakozásába, pihenésébe! Ugyanígy gondolta ezt az ablakra tapadókoronggal felerősített, zsinóron himbálózó oroszlán is, akit Apa azért állított szolgálatba, hogy elriassa az autótól a rablókat, tolvajokat és más egyéb gonoszokat. A civódó haramiák utcasarkánál befordulva a himbálózó oroszlán morogva, ijesztő arcot vágva fenyegetően kinézett a hátsó ablakon. Meg is szeppentek menten a rendbontók, s ki-ki gyorsan eliszkolt a maga dolgára. Ezt a példás rendteremtést még a jó öreg, kopottas szőrű, bólogató kutya (az oroszlán elődje) is megirigyelhette volna, aki bizony sok autót végigszolgált már, s most otthon pihenget Borzontorz játékaik között.

- Apa, szerinted a mi autónk az fiú, vagy lány? - kérdezte Borzontorz, miután rájött, hogy ezt a kérdést még nem tisztázta Apával.

- Szerintem nő, pontosabban egy pár éves kislány.

- És miért - kérdezte Borzontorz, aki nem éppen erre a válaszra számított a rengeteg löerő miatt. No, meg azért sem, mert az autó a legnehezebb feladatok végrehajtásakor sem nyafogott.

- Először is azért, mert Anyának vettük, az ő nevéen van... Meg aztán nézd csak meg, mi van itt! - és Apa lehajtotta az Anya üléséhez tartozó napellenzőt. Egy aprócska tükör lapult meg rajta. - Látod, kisfiam, ilyesmit csak a nők csinálnak. Mindig van nála egy tükör a szépítkezéshez.

- Lehet, hogy csak kedveskedni akar a nőknek.

- Igazad van - változtatott hirtelen véleményén Apa, látva, hogy Borzontorz sokkal inkább fiúnak szeretné tudni az autójukat. - Most, hogy így mondd, nekem is úgy tűnik: a mi autónk inkább fiú. Egy gáláns lovag, aki előzékeny a hölgyekkel szemben. Még szépítkező tükör is van nála kéznél, csak hogy könnyen elcsábíthassa őket.

Borzontorz mosolyogva vette tudomásul, hogy neki volt igaza.

- A legközelebbi autónkat majd rögtön elnevezzük, ahogy megvesszük - folytatta Apa - és akkor nem lesz vita arról, hogy fiú-e avagy lány!

„Micsoda?!?” - futott át Borzontorz agyán. „Mi az, hogy a legközelebbi autó!?”

- Apa - szólt megszeppenve Borzontorz - hova is megyünk most?

- Csak ide, az autómosóba.

És már meg is állt az autó a benzinkút melletti automata autómosóban. Apa gyorsan kipattant az autóból, hogy befizessen a pénztáros kisasszonynál egy jó kis forró habos mosására. Borzontorz pedig egyedül maradt az autóban.

- Benn akarsz maradni? - kérdezte Apa.

- Ühm - felelte Borzontorz.

- Ha akarsz, akkor átülhetsz az én ülémbe - mondta még Apa, mielőtt becsapta volna az autó ajtaját.

Máskor Borzontorz repülni tudott volna örömeiben, ha Apa megengedi neki, hogy a vezetői ülésbe üljön, most azonban szontyolodott kedvében azon hirtelenjében ennek sem tudott úgy Isten igazából örülni. De azért átült Apa helyére.

- Szóval el akar adni téged Apa - szólt szomorúan a hűséges masinához, miközben nagy dérrrel-dúrral, nagyokat prüszkölve beindult az autómosó. Forró fehér habot fröcskölt az egész kocsióra, az orra hegyén lévő díszről a kipufogócső végéig. Félhomály lett odabent, mint mikor vastag hótakaró borul a zimankós hidegben a morcosan didergő, garázsból kintfelejtett autókra.

És akkor Borzontorz megfogta a kormánykereket.... Az autó motorja felbőgött, az egész test meglódult. A kezes jószággal szinte semmit nem kellett csinálni. Magától fékezett, ha kellett, gondosan kikerülte a döccenőket. Borzontorz csak kormányozott. „Milyen okos autó - gondolta Borzontorz - már annyira ismer minket, hogy magától tud mindent!” Ezt a dicséretet már az okos autó sem állhatta szó nélkül. Bekapcsolta magának a saját rádió-magnóját és ezúttal nem a más által játszott zenét játszotta tovább, meg a más által írt híreket mondta, hanem a saját hangján szólalt meg:

- Üdvözöllek a fedélzeten, Borzontorz! Nem akarok a kapitány dolgába beleszólni, de így: behavazott ablakokkal veszélyes az utazás.

- Igazad van - helyeselt Borzontorz és beletaposott a gázba. - Irány a trópusi esőerdők vidéke! Ilyenkor az Amazonas környékén jókora esők vannak, majd az lemos.

A kerekek csikorogva kipörögtek, enyhe égett gumiszag csapta meg Borzontorz orrát, aki a hirtelen nagy sebességtől úgy besüppedt az ülésbe, hogy alig bírta felemelni a karját, hogy sebességet váltson. Sietni kellett! A brazil trópusi esőerdők egy picit messze voltak. De Borzontorz és az autó nem ismertek lehetetlent. Hamarosan el is értek a nagy zuhék országába. A gigászi zuhárét mintha dézsából öntötték volna. Hangos kopogással zúdult a víz az autóra. Villámgyorsan oszlott szét a fehér takaró az üvegekről, és a patakzó víz mögött lassan kibontakozott a valóság hullámos képe.

- No, ezzel megvolnánk - szólt az autó bőrig (pontosabban alvázig) ázva, dideregve. - Most hová szeretnél menni?

- Most nem én vagyok a lényeg - felelte Borzontorz - én most a te kedvedet lesem, azt, hogy neked mi a jó.

Borzontorznak nem volt szíve elárulni, hogy azért igyekszik kedvében járni, mert lehet Apa másnap eladja az autót.

- Jaj, de nagyon kedves vagy! Akkor hadd törölközzek meg!

- Menjünk innen az őserdőből az eső és a napfény határára! Ott van a szivárvány. Ha azon átmegyünk kétszer (oda és vissza), az égbolt színes lepedője letörli rólam a vizet.

És már indultak is széleseben a Nap irányába. A száguldás alatt hamar elszéledtek fejük felől az esőfelhők. Szinte pillanatok alatt ott álltak a ragyogó kék égbolt határán előttük tornyosuló, ezer színben pompázó égi lepedő előtt. Lassan, óvatosan gurultak be a szivárványba. Amint az autó orra hozzáért zúgva, pörögve kezdte el sikálni a színpompás törölköző az autó minden ízét, porcikáját. Borzontorz óvatosan gurult át a villámgyorsan pörgő színpamacsok között; gyönyörködve bámulta az ablaküvegen és a tetőablakon súrlódó szivárványt. Pár perc múlva - az autó kívánságának megfelelően - tolatva is végig töröltette az egész kocsit még egyszer. Az autó csillogó-villogó testén csak itt-ott maradt egy pár vízcsepp.

- De jól esett, Borzontorz, ez a kis tisztálkodás. Köszönöm!

- Igazán nem tesz semmit! - felelte udvariasan Borzontorz - örülök, hogy végre én is segíthetek neked valamit.

- Már csak a szárítkozás van hátra.

- Akkor irány a forró szavanna - adta ki boldogan a parancsot Borzontorz, hiszen a szavanna vadregényes vidékét ő is nagyon szerette. A vadászó oroszlánok, legelésző zsiráfok és nyargaló zebrák feje fölött fújó, forró afrikai szelek pedig a lehető legalkalmasabbak voltak arra, hogy felszárítsák az autóról az utolsó cseppeket is. Pár percbe telt csupán, s Borzontorzék nagyokat zötykölődve a végeláthatatlan szavannán porzottak. (Borzontorz a hepe-hupás úton az egyik „hupánál” be is ütötte a kobakját a visszapillantó tükörbe, egy „hepénél” pedig majdnem beverte az állát a kormányba.) A kocsi körül süvítő szeleknek meg is volt a hatása hamar. A forró levegő elől csak úgy iszkoltak a vízcseppek az ablaküvegen. Nagy igyekezetükben itt-ott egymásba kapaszkodtak és úgy csordogáltak tovább. Szakasztott úgy, mint a szomorú emberek arcán a könnycseppek.

Erről aztán ismét eszébe jutott Borzontorznak, hogy Apa lehet eladja az autót, amitől ő is szomorú lett.

- Ne szomorkodj, kiskomám! - biztatta az autó és magától nagyobb sebességre kapcsol.

A száguldás eredményeképp még gyorsabban száradtak a vízcseppek és furcsamód felfelé kezdtek el szaladni a szélvédőn. Mintha vigasztalásképp „visszafelé sírna” az autó.

„Hátha nem is adja el” - gondolta Borzontorz, majd beletaposott a gázpedálba, hogy még idejében visszaérjen az autósóba, nehogy Apa észrevegye, hogy kisfia időközben elkalandozott őserdőbe, szivárványra, meg szavannára oroszlánok közé. Még a végén megijedne.

Borzontorz éppen idejében érkezett. Apa megitta a kávé a benzinkút pénztáránál és mire kiért a tisztán csillogó-villogó autóhoz már nyoma nem volt a nagy kalandnak. Csak egy kis szomorúságnak.

- Szóval, eladod az autót? - kérdezte Borzontorz olyan szomorúan, ahogy csak tudta.

- Hát persze!

- És kinek?

Apa beindította az autót és gyorsan kihajtott az autósóból.

- Ki másnak - fordult Borzontorzhoz -, mint neked!

- De nekem nincs annyi pénzem!

- Sebaj! Akkor várunk addig, amíg össze nem gyűjtöd.

És Borzontorz szomorúsága olyan gyorsan tűnt el, mint amilyen gyorsan vált ragyogó tisztává Borzontorzék por és sár lepte öreg autója.

Ha felnősz (beülsz az autóba) tudd: azért utazunk, hogy gyönyörködjünk, hogy lássunk; az autó tehát arra való, hogy beleüljünk, nem arra, hogy átmenjen rajtunk!

Borzontorz esete a félszemű játékmacival

Borzontorz és Anya gyakran mentek együtt vásárolni. Anyának folyton-folyvást volt valami vásárolni valója, Borzontorz pedig szeretett mindenfelé elkalandozni, úgyhogy ők ketten nagyon jól egymásra találtak. Nemcsak a boltokban történtek izgalmas dolgok, sőt! Igen gyakran nem az jelentette az igazi nagy izgalmat, amikor Anya beemelt valami újfajta mosogatószert a bevásárló kosárba, aminek Borzontorz közel sem tudott annyira örvendezni, mint Anya, hanem például az út az egyik bolttól a másikig. Ilyenkor lehetett galambot etető öregnéikkel, virágot szívűk hölgyének átadó szerelmes ifjakkal, villamos után szaladó utast előzékenyen megváró villamos vezetőikkel és más hasonló furcsábbnál furcsább szerzetekkel találkozni.

Az utcákon még koldusok is akadnak, sőt, mi több: olyanok is, akik pénzt adnak a koldusoknak. Eleinte Borzontorz sehogyan sem tudta megérteni, hogy miért ad valaki pénzt csak úgy, minden további nélkül másnak, aki azért egyáltalán nem dolgozik meg, csak fancsali képet vág. Egyszer aztán Anya megmutatta neki, hogy milyen dolog egy nagyon öreg és nagyon szegény néninek enni adni. Borzontorzzal együtt meghívták a nénit egy hamburgerre, aki olyan kedvesen nézett a máskor egyébként fancsali ábrázatával, hogy az valóban jó volt Borzontorznak is. De azért még mindig nem értette, hogy miért jó enni adni a koldusnak. Ezt még akkor sem értette meg, amikor Anya egy másik koldusnak nem enni adott, hanem csak egyszerűen egy pár forintot nyomott a markába.

- De Anya! Ebből a pénzből nekem is vehetél volna rágógumit, vagy fagyit - fortyant fel.

- Nézd meg, a koldus bácsi is ad enni a saját kiskutyájának!

És valóban, a kóbor kutyus is kapott ingyen enni a koldustól. Borzontorz érezte, hogy a koldus is, a kóbor kutyus is jobban rászorul a segítségre, mint ő a rágógumira, meg a fagyira, de azért mégis: olyan finom a csoki fagyi, hogy ő még mindig nem értette teljesen ezt a nagy ajándékozósdit.

Egyszer meg Anya észrevett egy olyan autót a parkolóban, amely mellett lejárt a parkolóóra. Gyorsan előkapott egy pár pénzérmét és bedobálta az automatába. Még csak nem is ismerte sem a sofőrt, sem az autót! „Hát ki érti ezt?” - füstölgött magában Borzontorz.

Anya azt is mondta Gyöngynek, Borzontorz testvéreinek, hogy az iskolában a becsomagolt uzsonnát (ha már nem éhes) adja oda annak az osztálytársának, aki viszont éhes.

- Anya, ha iskolás leszek majd, akkor nekem is így kell?

- Igen - felelte Anya

- De miért?

Anya azonban magyarázat helyett emlékeztette Borzontorzot, hogy milyen jó volt, amikor Borzontorz Gyöngynek félretett egy kockacukrot, hogy ha majd testvére hazajön a táborozásból, neki is legyen.

„Jó-jó - gondolta Borzontorz -, de akkor én már kaptam egy pontosan ugyanolyan cukrot, úgyhogy az, amit Gyöngynek félretettem, már egyáltalán nem hiányzott!”

Azt sem értette, hogy miért kell vért adni; karácsonyra, húsvétra üdvözlőket küldeni fűnek-fának; órákig bíbelődni az ajándékok becsomagolásával (mikor úgyszólván ki kell csomagolni)! Anyáék egyszer még azt is megcsinálták, hogy egy ismerős bácsinak elküldték

levélben a bácsiról szóló újságcikket, meg azt, hogy „gratulálnak”. Anyáék mindig megdicsérték mindenkit, aki jól végezte dolgát, a büfésnek például soha nem mulasztottak el borraivalót adni.

Mindezt nem igazán értette.

Borzontorz nagyon szeretett rajzolni. Amikor arra kérték, hogy ennek, meg annak mondjuk a születésnapjára ajándékból rajzoljon, néha bizony elment a kedve az egésztől!

„Miért? Miért? Miért?” - gondolta, de a válasz még váratott magára.

Aznap is furcsán érezte magát. Tudta, hogy szülei minden évben átnézik a teljes családi ruhatárat, s azokat a ruhákat, amelyeket már régen nem hordtak összegyűjtik és odaadják olyanoknak, akiknek azokra még szükségük lehet. „Na, tessék - gondolta - nem rég egy egész zsák holmit elajándékoztunk, most meg bejárjuk az egész várost, hogy vegyünk magunknak! Nem értem. Nekünk miért nem ajándékoznak ruhát?”

- Gyere csak, kisfiam - szólt Anya -, itt majdnem olyan minden, mintha ajándékoznák. Itt minden csupa olcsóság. Az emberek ide hozzák, amitől meg szeretnének szabadulni, de nincs kinek elajándékozni.

- Nahát! Ez meg hogy lehet? Nem tudják elajándékozni? Na, erre kíváncsi vagyok! Hova megyünk? - kérdezte Borzontorz.

- A „túrkálóba” - felelte Anya.

Mindez nagyon izgalmasan hangzott és kellően fel is csigázta Borzontorz érdeklődését. Lelki szemei előtt már látta is, amint Anyával bemennek egy nagy terembe, ahol óriási kupacban felhalmozott, mindenféle földi jóban eltemetkezve kúsznak-másznak négykézláb...

Belépve a „túrkáló” ajtaján azonban kicsit csalódnia kellett. „Hiszen ez egy olyan bolt, mint az összes többi” - gondolta. Készerűen vette tudomásul, hogy itt bizony nem lesz semmiféle kúzás-mászás, csak illedelmes sétálgatás, nézelődés a szépen vállfára sorba rakott ruhák, vagy polcokon sorjázó cipő között. Ugyan úgy, mint bármely másik boltban. Volt ott ugyan egy-két nagyobb láda, melyben mindenféle dolgok (sálak, kispárnák, zoknik) hányódtak halomban, de azokban a ládáknak meg nem lehetett kúszni-mászni, mert ahhoz bizony kicsik voltak. Azokba semmi esetre sem fért volna bele Anya, de még Borzontorz sem.

Egy ilyen láda sarkában ücsörgött szomorúan egy félszemű maci...

- Hát te hogy kerülsz ide? - kérdezte tőle Borzontorz. - Szerintem te csak tévedésből ücsöröghetsz itt, végtére is te egy játékmaci vagy, vagy nem?

- Bizony játékmackó vagyok, illetve csak voltam - felelte szomorúan a félszemű maci. - De így fél szemmel már biztosan nem lehet velem úgy játszani, mint amikor még új voltam és megvolt mindkét szemem! Ezért hoztak ide.

- Ugyan, ne bolondozz már - vigasztalta Borzontorz - szerintem pontosan ugyanolyan jókat lehet veled játszani, mint bármelyik másik játékmacival.

Borzontorz megsimogatta és érezte, hogy a maci bundája milyen selymes tapintású.

- Meg aztán a hónom alatt van egy kis lyuk, amelyiken keresztül néha kicsit hull a fűrészpor belőlem. Úgyhogy nem mehetnek bele a gyerekek ágyába, mert ott koszt csinállok.

- Úgy látom, van rajtad több folt is. Biztosan meg lehet foltozni a hónod alját is - próbált lelket önteni Borzontorz a csüggedten nagyokat sóhajtozó maciba.

- Nem kellek én senkinek - folytatta a félszemű maci, aki szemlátomást örült, hogy legalább akadt valaki, akivel beszélgethet. - Bezzeg régen, amikor még fiatal voltam együtt aludtam a gyerekekkel. Őriztem az álmukat. Csendben, mozdulatlanul ültem a rácsos ágy sarkában, figyeltem a félhomályban, hogy hogyan alszik el a többi játék. Még emlékszem, hogy a csillárra függesztett fa helikopter hagyta abba utoljára a himbálózást, legtovább pedig a gyerekszoba plafonjára festett csillagok pislákolnak.

Borzontorz észrevette, hogy a maci megmaradt szeme egyre fényesebben csillog, mintha egy könnycsepp készülné kibuggyanni.

- Volt, hogy a gyerekek nem aludtak el rögtön. Nagy bánatukban, vagy nagy örömükben még sokáig fent voltak: megbeszélték velem a történeteket. Én persze mindig meghallgattam őket türelmesen. Volt arra is példa, hogy más, új játékok is velünk aludtak. Én soha nem tiltakoztam, nekem a legnagyobb öröm az volt, ha a gyerekek örültek. Ha pedig szomorúak voltak azzal vigasztaltam őket, hogy hagytam a hasam simogatni. Nézd csak meg, itt egy picit ki is kopott a bundám!

Borzontorz pedig karjába vette a félszemű macit és megnézte közelről a sok apró gyerekkéztől kikopott bundát a hasán. Bizony sok-sok bánatot és szeretetet „elsimogathattak” ott, mert itt-ott nagyon kikopott.

- Kipróbálhatom? - kérdezte a macitól.

- Juj, de jó lenne! - kiáltott fel lelkesen a játékmaci, fél szemét lecsukta és elnyúlt Borzontorz karjaiban, aki óvatosan megsimogatta az erősen kikopott játékmaci-hasat. „Ez a has nem akármilyen has - gondolta - valóban nagyon ért a gyermekekhez, hiszen olyan jó simogatni!”

A simogatás még több emléket ébresztett fel a játékmaciban:

- De nehogy azt hidd, hogy én csak a hasamat vakartattam egész idő alatt! Nem! Bizony elég gyakran részt vettem veszélyes kalandokban is. Néha meg - persze csak játszásból - én voltam a vérszomjas medve a vadnyugati vadászaton. Nagyokat estem, zuhantam; erről tanúskodik a bundámon ez a sok toldás-foldás. Én ezt is ugyanolyan örömmel tettem, mint azt, amikor együtt ünnepelt a család és én a polcon, helyemen ülve végignéztem, hogy felgyulladnak a csillagszórók a karácsonyfán, vagy elfújja valaki a születésnap tortán a gyertyákat.

- És itt nem játszik veled senki? - kérdezte Borzontorz.

- Sajnos nem! Néha rámnéz valaki, de amint észreveszi, hogy kopott a bundám, toldott-foldott, no meg, hogy hiányzik az egyik szemem, nyomban odébb áll. Zárás után a takarító nének néha leporolnak, arrébb raknak, van aki szól is hozzám egy-két szót, de nem komolyan, csak úgy tréfából. Fogalmuk sincs, hogy én egy igazi játékmaci vagyok. Azt hiszik bolti áru vagyok.

- És az ünnepek? - kérdezte sajnó szívvvel Borzontorz a félszemű macitól.

- Itt még ünnep sincs. Olyankor bezár a bolt. Villanyoltás után csendben kuksolok itt a sötétben és figyelem az utcáról beszűrődő zajokat. Néha behallatszik a szilveszteri trombitálás, vagy egy-egy foszlány a karácsonyi dalokból, amint megáll egy autó a bolt előtt és a pár pillanatra kinyíló ajtó hallani engedi a rádiót. Ilyenkor eszembe jut a bölcső fölött körben forgó, felhúzható játékszer, ami halkán, csilingelve játszik karácsonyi dalokat.

- Nekem még megvan az ugyanilyen sárgasapkás zenélő bohócom!

- Jó neked - mondta ismét elszontyolodva a játékmaci, miközben megmaradt szeméből kicsordult egy könnycsepp. - Itt az ilyesmi ismeretlen. Minden este egyszerűen lekapcsolják a neonvilágítást a boltban és kész. Itt szomorkodom a sötétben egymagam.

- És mondd! Hogy kerül ide egy ilyen jószívú, kedves, aranyos játékmaci?

- Ez a történet bizony elég hosszú! A lényeg az, hogy akinek én voltam a kedvenc játéka időközben felnőtt. Előbb csak iskolás lett. A játékok egyre hátrább szorultak a polcokon. Tankönyvek kerültek a helyükre. Azután az egész gyermekszoba átrendeződött, a játékok szekrények mélyére kerültek. Így kerültem én is egy nagyon sötét szekrény mélyére, összezsúfolva mindenféle régi kacattal. Éveken át rám se nyitották az ajtót, ott porosodtam egy régi csörgőóra és egy bogárgyűjtő között. Azt mondják, hogy akinek én a kedvenc játéka voltam felnőtt lett, elköltözött, engem pedig otffejett. Egy festés előtti pakolászás, nagyta- karítás során aztán előkerültem porosan, félszeműen, szomorúan. Azt mondták nem adnak oda rokon kisgyerekeknek, mert ilyen maci nem kell senkinek. Aztán összepakoltak mindenféle régi rongyokkal együtt egy nagy zsákba és elhoztak ide. Azóta itt gubbasztok ...

A félszemű maci nagyot sóhajtott és elhallgatott...

- Merre vagy Borzontorz? - szólalt meg a távolból Anya.

Borzontorz nem válaszolt, nem is szaladt oda Anyához. Szótlanul megvárta, hogy Anya jöjjön oda hozzá. Aztán nagyon komolyan megszólalt:

- Vegyük meg!

- Ezt a macit szeretnéd? - Anya fürkésző pillantást vetett Borzontorz új barátjára. - De hiszen csupa kosz, kopott a bundája, nem is beszélve arról, hogy a fél szeme hiányzik.

Borzontorz kétségbeesetten nézett a félszemű macira, várta, hogy majd Anyának is elmondja milyen szomorúra fordult a sorsa, de a maci nem szólalt meg, csak csendesen, szomorúan meredt maga elé. „Nem baj - gondolta - majd én elmondom, mit szeretnék.”

- Felvarrunk neki egy másik szemet is otthon. Befoldozzuk a hóna alatt lyukas bundáját. Egy kicsit megmosdatjuk. Este majd együtt hallgatjuk a felhúzható zenélő bohócot. Ott lesz velünk karácsonykor. Osztozik velünk örömben-bánatban. Együtt játszunk, messze űzzük az unalmat. És majd nagyon, de nagyon jó lesz neki.

Borzontorz szíve egy pillanatra nagyon összeszorult a gondolattól, hogy Anya esetleg mégsem veszi meg a viseltes félszemű macit. Úgyhogy elcsukló hangon még hozzátette:

- Nem szereti őt senki.

- Jól van, no ! - egyezett bele Anya a dologba és beültette a macit a bevásárló kosárba, aki olyan hálásan nézett a fél szemével, hogy kettővel sem lehetett volna jobban.

Csak kívülről nehéz eldönteni, hogy valaki jószívú, vagy buta; ha veled tesznek jót biztosan tudni fogod, hogy mi az igazság!

Borzontorz az üvegpalotában

Borzontorz Anyával reggelente oviba menet mindig elsétált azon a hosszú úton, mely a nagy-nagy malom mellett vezetett. A magas omladozó, málladozó kőkerítés mögött csak a hatalmas főépület látszott igazán. A többi kisebb-nagyobb házikónak a teteje látszott csupán. Borzontorz gyakran megcsodálta a malom óriási főépületét, figyelmét csak a még annál is érdekesebb kukás autók tudták elvonni.

A malom leginkább egy hatalmas várra emlékeztetett. A valaha volt vörös téglafalai időjárástól, öregkortól megbarnultak, megszurkáltak, moha telepedett rájuk, itt-ott még a gaz is felütötte fejét. Sok apró ablak sorjázott falán, mint a mesebeli várkastélyok lőrésai. A legkülönösebb, legizgalmasabb azonban az volt az egész malomban, hogy egy hatalmas csővezeték húzódott az épület tetejétől egészen egy másik, pici épületig. A hosszú, egyenes cső meredeken lejtve kötötte össze a malom csúcsát a földszintes kis házikóval. Sokat töprengett azon Borzontorz, hogy vajon minek is lehet ott az a hatalmas csővezeték. Akárhogy gondolkodott is, más nem jutott eszébe, mint az egyetlen logikus, ésszerű magyarázat: „ez a hosszú cső bizony nem lehet más, mint a malom igazgatójának a saját szórakozását szolgáló hatalmas csúszda!” Úgy gondolta, ilyen hatalmas játékszereket csak a felnőttek engedhetnek meg maguknak. Irigyelte is egy kicsit ezért a malom igazgatóját, aki függetlenül esőtől, hótól szabadon csúszdázhatott bármikor, hiszen ő olyan csőben csúszkálhatott, ami nemcsak hatalmas, de fedett is volt. Nem olyan egyszerű teknő, mint amelyet Borzontorz és barátai használtak az oviban.

Ilyen reggeli bandukolások közepette Borzontorz gyakran elmélázott azon, milyen jó dolga is lehet egy ilyen igazgatónak: Csak gondol egyet a reggeli kakaó után és már csúszik is a hatalmas csúszdán lefelé, a házikóba. Máskor ha kellemetlen vendég érkezik az irodájába, csak kiszól a titkárnőnek, hogy „Micike nagyon sürgős dolgom akad, azonnal el kell menjek” és már csúszik is a hatalmas csúszdán lefelé, a házikóba. Ha jó kedve van, ha rossz; ha sok dolga van, ha kevés, bármikor akad indok elég: és már csúszik is a hatalmas csúszdán lefelé, a házikóba.

„Ez aztán a gyöngyélet” - gondolta gyakran Borzontorz. Egy ízben még azzal a gondolattal is kacérkodott, hogy ha nagy lesz, ő bizony igazgató lesz ebben a csodálatos malomban. Néhány pillanatig még annál is nagyszerűbb foglalkozásnak tartotta a malom-igazgatóskodást, mint amilyen a pilóták mestersége. A néhány pillanat elteltével azonban ismét inkább bárányfelhők között száguldó pilóta akart lenni, hiszen „az a biztos”. (Anya egy kicsit elbizonytalanította azzal, hogy minden csúszás után hosszú-hosszú lépcsősorokon kell felcapatni az emeleti irodába.)

Azon a feledhetetlen kora nyári reggelen aztán teljesen bebizonyosodott, hogy mennyivel jobb pilótának lenni, mint igazgatónak!

Borzontorz és Anya aznap reggel is az óvodába igyekeztek a szokott útvonalon. A megszokott reggeli forgalom helyett azonban nagy csomó ricsajozó, ámuldozó, kővé meredt, vagy éppenséggel riadtan inaló bácsival és nénivel találkoztak. Még a kukás kocsis is tátott szájjal merengett egy tucatnyi kuka mellett, nagy ámulatában elfeledte elnyelni a szemetet. Minden okuk meg volt rá, hiszen a malom égett! Hatalmas falánk lángnyelvek csaptak ki az épület üszkösre szenesedett ablakain; sűrű, gomolygó füst özönlött az elporladt és berogyott tető helyén. Szirénázó tűzoltóautók álltak körül a malom lángban úszó épületét. Óriási tűzoltó-

létrák ágaskodtak a falak mellett; a létrák tetején pedig bátor tűzoltók locsolták a vizet a lángok közé fecskendőikből.

- Anya! - szólalt meg Borzontorz Anya kezét izgatottan szorongatva. - Lehet, hogy tűzoltó leszek, ha nagy leszek.

- Még csak az hiányozna! - fakadt ki Anya, aki már a pilótaságot sem találta eléggé biztonságos mesterségnek, a tűzoltóskodást meg aztán főképpen nem.

- Gyere menjünk az óvodába - folytatta -, ha sokáig tátjuk itt a szánkat még a végén elkészünk.

Az oviban is nagy volt az izgalom. Mindenkit a malom pusztulása foglalkoztatott. Borzontorz és barátai azt is kitalálták, hogy minden valószínűség szerint ki és hogy minek okán lehet felelős a tüzesetért. Hát az igazgató; mégpedig azért, mert biztosan akkor is önfeledten csúszdázott, amikor fellobbant az első lángocska a malomban, valamelyik raktár mélyén az egyik gabona halomban.

Az igazi ámulat csak ezt követően lett úrrá az ovisokon, mégpedig akkor, mikor tízóraik előtt kimentek az udvarra levegőzni. A csoda, ami az udvaron várta őket az az volt, hogy hatalmas pelyhekben hullott a hó az égből mindenhol, ameddig csak a szem ellátott! Szikrázó meleg nyári napsütés volt, az égen egy szál felhő nem sok, annyi sem úszott és mégis sűrű, fekete hó hullott mindenünnen! Az óvó néni azt mondta, hogy az nem hó, hanem pernye; az égő malom megfeketedett darabkái, de Borzontorz ezt nagyon nehezen tudta elképzelni. Rendes, fehér havat viszont már sokat látott, ami pont ilyen volt csak fehér és télen. Úgyhogy azt nagyon is könnyen el tudta képzelni, hogy ez a fekete hó is hó, csak fekete és nyáron.

Borzontorz sokáig bámulta égre emelt szemmel, széttárt karral forgolódva a vakítóan kék égből szállongva hulló, fekete hópihéket. Borzontorz érezte, hogy ez valami olyan csoda, amit nagyon ritkán lát az ember. A különös havazás sokáig, nagyon sokáig tartott....

Borzontorz és Anya ugyanazon az úton hazafelé sétálva ámulva-bámulva tapasztalhatták meg mi nőtt ki a földből a fantasztikus fekete eső nyomán. Egy hatalmas csillogó-villogó épület, melyről csak úgy sugárzott a szépség és a gazdagság. Csaknem égiszerű acélváz tartotta össze az óriási üvegfalakat, melyek mögött ezer színben pompázott az odabent ácsingózó emberek ruhája, az emberek kezében hurcolt, roskadásig rakott színes szatyrok és dobozok.

- Anya menjünk be! - szólalt meg lelkesen Borzontorz.

- Jól van, kisfiam, menjünk!

Szóval Anyát sem kellett sokáig noszogatni azért, hogy hajlandó legyen közelebről megsejlelni a csodát.

- Ejha - gondolta Borzontorz, amint beléptek az épületbe. Elsősorban azért gondolta, hogy „ejha”, mert a csodapalota kitalálta, hogy Anya és ő be akarnak lépni és magától kinyitotta a kapuját előttük. Még csak azt sem kellett mondani, hogy „abakadabra”, azt meg főleg nem, hogy „Szezám tárulj!”, az üvegajtó halkán surranva megnyílt előttük. Másodsorban azért gondolta, hogy „ejha”, mert odabent vette csak igazán észre, hogy milyen szemet gyönyörködtető, ámulatba ejtő üvegkupola alatt áll. Ilyesmirel eddig csak az óvodában hallott egy-egy olyan csodálatos mesében, mely valahol az „üveghegyen is túl” játszódott. Borzontorz egyszeriben úgy érezte, hogy az egész boldog, nagyszerű világ kellős közepén áll.

- Ejha! - mondta (és nem csak gondolta) Anya. - Az aztán igazán okos és ügyes ember lehetett, aki ezt így kitalálta.

Anya elismerően körbejárta tekintetét az üvegpalota óriási belső terén. És igaza volt. Az a bácsi, aki ilyen hatalmas rafináltan megszerkesztett üvegpalotát tud tervezni valóban nagyon okos és ügyes lehet.

- Gyere nézzünk körül! - javasolta Anya Borzontorznak, akit szintén nem kellett sokáig noszogatni, hogy hajlandó legyen egy kis kalandozásra a csodák birodalmában.

Odakintről szinte semmi nem jutott be a kristálypalotába. Kint rekedt az utcazaj, a por, a veszekedés... Csak a kék ég és a szikrázó napfény áradt be szakadatlanul, háborítatlanul. Bármerre néztek tisztaság, üde vidámság, béke.

Borzontorz és Anya kíváncsian bekukkantottak minden folyosóra, emeletre, erkélyre, teraszra. Mindenhol tömkelege a hasznos, íncsiklandozó, vagy éppen játékra csábító holmiknak. Volt például egy olyan hatalmas terem, ahol csupa-csupa játék mackó ücsörgött egymás hegyénhátán. Egy másik teremben kisautók, versenyautó-pályák, távirányítós repülők sorakoztak a polcokon. Egy harmadik teremben összeragasztható játékok, mesekönyvek, labdák, építőkockák; síró, pisilő, beszélő, éneklő és még ki tudja mi mindent csináló babák várták a kíváncsi nézelődőket. Megannyi az ember gyönyörűségét szolgáló játékok.

A csodálatos palota folyosóin, termein, teraszain halk, kellemes zene szólt. Illatos virágok, buján tobzódó növények tenyésztek halkan csobogó szökőkutak, sziklakertek szélén. Az üvegpalotában sétálva számtalan ilyen oázisban lehetett menedéket az elfáradt nézelődő. A tavaszi illatú, kicsiny szigeteken megpihelve nemcsak a fáradt lábakat lehetett lógáztatni, hanem - mint az igazi, sivatagi oázisokban - a szomjat is oltani. Nem is akármivel. Ezt Borzontorznak is ki kellett próbálnia.

- Anya vegyél nekem olyat! - mutatott a szemközti pulton egy automatában kavargó színes folyadékra.

- Jól van, sőt ezt én is kipróbálom - felelte Anya, akit ebben a káprázatos épületben minden különösebb erősködés nélkül lehetett rávenni még arra is, hogy málna ízű kristályt vegyen kisfiának, ami egyébként veszélyesen hideg valami ahhoz, hogy Borzontorz nagy kanállal majszolhassa azt.

Sokáig, nem is tudni pontosan meddig ücsörögtek ott, a pálmafák tövében, a halkan csobogó szökőkút mellett, szemben a fagyaltos pulttal, nézegetve a csendben, nyugodtan nézelődő embereket. Mintha megállt volna az idő a kristály kupola alá rejtett örök tavaszban.

- Úgy látom, odafent mozi is van - szólalt meg Anya. - Menjünk, nézzük meg, hátha adnak valami jó filmet, amit megnézhetnénk Apával.

- Jól van - helyeselt Borzontorz - legalább megnézzük útközben azt a kis termet.

Ez a kis terem egy üveg fal mögött a még Borzontorznál is kisebb gyerekek játszótere volt. Rengeteg színes műanyag-golyó között lehetett kúszni-mászni; építőkockákból lehetett várat építeni; csúszda és felfújható gumivár adott lehetőséget a csúszdázásra, ugrádozásra. Bár Borzontorz szíve fájt egy kicsit a játszótér után, azért belátta, hogy ő már „nagyfiú”, meg aztán az üvegfalú terem előtti automatából választhatott egy színes gumilabda és egy rágógumi közül. Ugy hogy a játszótér ezúttal kimaradt a programból, az viszont, hogy amíg anya a moziműsort nézegeti kap egy nagy pohár pattogatott kukoricát sok mindenért kárpótolta, már előre.

A mozi a palota tetején volt, közel a csodálatos kupolához és az égbolthoz. Ahogy Anya elmondta odafent - a mozi pénztáron kívül - számtalan kellemes meglepetés, csábító titok várt még rájuk. Amint az a földszinti rész hívogató, színes, izgalmas plakátjaiból is kiderült,

odafent egy barátságosan berendezett dzsungel várta a kalandozó szülőket és kíváncsi gyermekeiket egy csapat őshüllővel. A dinók igencsak érdekelték Borzontorzot, így elengedve Anya kezét, előre szaladt azokhoz a lépcsősorokhoz, amelyek a kristálykupola felé vezettek.

Itt hatalmas lépcsősor húzódott, csaknem az égig. Pontosan olyan hosszan és olyan épen, mint a leégett malom nevezetes csúszdája, melyen az igazgató mulathatta magát kedvére, mígnem porrá éget alatta az egész általa igazgatott kóceráj.

- És most végre én is felmegyek, majd lemegyek rajta - gondolta Borzontorz kipirulva. - „De hol van Anya?” - jutott eszébe és már kiabált is:

- Anya, Anya!

- Itt vagyok, kisfiam. Nem kell annyira sietni. Na, fogd meg szépen a kezem.

És elindultak a hatalmas lépcsősorok felé. Azt ugye, mondanom sem kell, hogy egy ilyen káprázatos kristály-palotában nem a kalandozó-nézelődő emberek gyalognak a lépcsőn. Nem, ők csak szájtátva nézelődnek, gyönyörködnek a pompában. Alattuk mozog a lépcső! Csendben, méltóságteljesen szállítja utasait, mint ahogy az illik is az „ezeregyéjszaka” varázslatos szőnyegének késői leszármazottjához.

Sokan, nagyon sokan szerettek volna találkozni az emeleten a dinókkal, úgyhogy komoly sor állt a mozgólépcső lábánál.

- De én ezt bírom kívárni! - akaratoskodott Borzontorz és Anya minden figyelmeztetése ellenére átszaladt a másik lépcsőhöz, ahol viszont egyáltalán nem volt sor. Hogy is lett volna, mikor az nem felfelé, hanem lefelé szállította a kíváncsi vándorokat.

Borzontorz egy pillanatra megtorpant a lépcső előtt, oldalt sandítva anyjára nézett, aki nem tiltakozott tovább, csak karba tett kézzel mosolygott. Valahogy úgy, mintha azt mondta volna: „Na mi lesz, indulj már!”. Borzontorz erőt vett magán és nekiveselkedett a mozgólépcső megmászásának. Bizony, elég keserves mesterség megmászni egy ilyen hatalmas, szemben haladó mozgólépcsőt. Az első pár lépés még csak hagyján, de aztán elég egy pillanatnyi szünet és máris kezdheted az egészet előlről. Borzontorz is kénytelen volt abbahagyni az egyenlőtlen küzdelmet és kipirulva, lihegve hagyta magát visszavinni a lépcső tövéhez, majd odaszaladt a másik lépcső tövében sorba álló Anyához. Így várta meg, hogy a mozgólépcső felvigye a kristálykupola közelében rá váró újabb csodákhoz.

Jegyezd meg te is: bármilyen csoda történjék is veled, csak a jó irányba haladó mozgólépcsőn juthatsz el hamarabb célodig!

Borzontorz bizonyos dolgokat nem ért

Borzontorz annak dacára, hogy már több, mint négy esztendő telt el folyton-folyvást gondolkodással, rájött, hogy még mindig akad olyan valami, amit egyszerűen nem képes megérteni. Ami pedig még jobban nyugtalanította, az az volt, hogy minél többet ismert meg világunkból, annál kevesebbet értett meg belőle. Történetünk vidám szombat délutánjáig dolgok egész tömkelegét! Itt volt mindjárt Apa rejtélyes irodája azokkal a megmagyarázhatatlanul furcsa dolgokkal. Volt ott például fénymásoló-gép. Borzontorz sehogy sem tudta elképzelni hogyan másolhatja le az a masina a fényt. Azt meg főleg meg nem érthette, hogy miért kell Apának az irodában a fényt lemásolnia. Aminthogy a zsebszámológép okára sem talált magyarázatot. Minek kell a zsebek megszámlálásához egy külön gép? Egy szép képeskönyvben látott már gémekeket, az irodában pedig gémkapcsokat, de azt elképzelni sem tudta, hogy azokkal a kis drótokkal hogyan lehet azokat a kecses madarakat összekapcsolni. Azt pedig, hogy minek a gémekeket összekapcsolni, meg sem próbálta kitalálni. Az irodai dolgok közül a legtitokzatosabb azonban az asztal sarkán tanyázó az a kis tenyérszerű szerkezet volt, amit postabontó automatának hívtak. Borzontorz félelemmel vegyes csodálattal nézte az apró kis szerkezetét, amiből - ha nem tudta volna, hogy mi az valójában - ki nem nézte volna, hogy egész postaépületeket képes magától lebontani, ha úgy hozza az élet.

Mindennek ellenére - vagy talán éppen ezért - Borzontorz feltett szándéka volt, hogy előbb-utóbb minden létező dolgot megért a világon. Úgy gondolta, hogy mire egyszer végre megérti, hogy miért megy az autó, addigra nagyjából tisztában lesz a világmindenség összes nagy titkának nyitjával. „Úgyhogy már nem is kell olyan nagyon sokat várni” - gondolta.

Történetünk vidám szombat délutánján Borzontorz éppen tartott egy kis szünetet a világ komoly rejtélyeinek kidolgozásában. Éppen Apával kirándultak a Békás tó környékén, az öreg tölgyek övezte, frissen zöldellő réten.

Borzontorz szeretett ide kirándulni. El lehetett heverni a tavacska melletti lankás pázsiton, s aminél nincs is nagyon jobb: süttethette kedvére a hasát a Napocskaival. Itt minden olyan egyszerű, világos és érthető volt. A Nap azért süttött hétágról, hogy átmelengesse a puha fűben heverészők hasát. A báránnyelűk azért úsztak az égen, hogy Apával lehessen találgatni, melyik mit ábrázol. A pongyolapitypang azért virágzott, hogy gyönyörködni lehessen messze szálló magvaiban. A szöcskék, tücskök, szitakötők azért ugrándoztak, ciripeltek arrafelé, mert ők ott laktak és ilyen módon szórakoztatva látták vendégül a kirándulókat. Szóval itt minden a legnagyobb rendben volt, s ez nagyon megnyugtatta Borzontorzot és szemlátomást Apát is.

Bár ahogy így Borzontorz jobban belegondolt azt azért nem értette kristálytisztán, hogy a pongyolapitypangot miért hívják egyesek kutyatejnek.

- Miért? - kérdezte Apától. - Azért, mert ennek a virágnak a tejét isszák a kiskutyák?

(Ezt a kérdést persze Borzontorz sem gondolta komolyan, miután egy kutya nem sok, annyit sem látott kutyatejet iszogatni.)

- Talán azért - válaszolt Apa felkönyökölve a fűben -, mert ha eltöröd a pitypang virágának szárát, akkor olyan folyadék csordul ki belőle, mint a tej.

- És ezt isszák a kutyák?

- Nem hiszem.

- Miért nem?

- Ha megkóstolod, megtudod.

Borzontorznak sem kellett kétszer mondani. Gyorsan megnyalta a pitypang virágának eltört szárán csöppenő fehér levét, majd fintorogva prüszkölni, krákogni kezdett.

- Fúj! De hiszen ez borzasztóan keserű.

- Na, érted már?

- Azt értem, hogy miért nem szeretik a kutyák a kutyatejet, de azt még mindig nem, hogy miért kutyatej a kutyatej!

- Akkor idefigyelj! A múltkor, mikor nagyon „kutyául” érezted magad, azt mondtam, hogy ej, ez a „kutyakölyök” túljárt az eszemen, hiába kötöttem a lelkére, hogy öltözzön fel rendesen, mégis megfázott. „Kutyakötelességemnek” éreztem, hogy kihívjam a doktor bácsit, aki megvizsgált és azt mondta neked, hogy „kutyabajod”! „Kutya nagy kő” esett le a szívemről, meg is beszéltem Anyával, hogy „kutya nehéz” a „kutyautó kölykök” nevelése, különösen az olyan „kutyafülűnek”, mint amilyen te is szoktál lenni néhanap.

- Hiszen nekem nincs is kutyafülem! - méltatlankodott Borzontorz.

- Hát persze, hogy nincs! De azért néha mondanak ilyesmit az emberek egymásnak szeretetből.

- A pongyolapitypangnak is szeretetből mondják?

- Szerintem igen.

- Értem - felelte Borzontorz, de azért látszott rajta, hogy nem minden teljesen világos számára.

Apa látta rajta, hogy érti is, meg nem is, amit hallott.

- Jól jegyezd meg Borzontorz! Attól, hogy valamit értesz még egyáltalán nem biztos, hogy annak van is értelme, és fordítva: attól, hogy valamit nem értesz, még egyáltalán nem biztos, hogy annak nincs értelme.

Apa látta, hogy ezen most van mit gondolkodnia Borzontorznak, úgyhogy szemébe húzta sipkáját és kényelmesen, széttárt karral és lábbal visszafeküdt az illatos fűbe. És igaza volt! Nincs is jobb, mint madárdalra szundítani a réten. Borzontorz viszont nem volt ennyire nyugodt. Ismét előjött valami, amit nem értett.

„Már a réten heverészve sem lehet az ember biztonságban!” - gondolta. „Egyre több dolgot nem értek! Mi lesz ebből később, ha így haladunk?!” Sokáig azonban nem töprenghetett ezen. Figyelmét elterelte egy nagy kövér dongó döngicsélése....

Egy pillanatra összerezett (félve attól, hogy a fullánkkal is hamarosan közelebből meg kell ismerkednie), majd felváltotta benne a félelmet a kíváncsiság és a csodálat. Gyönyörködve figyelte a hatalmas fekete potroh közepén húzódó narancssárga csíkot. „Vajon hova repül?” - kérdezte magában. A dongó hamarabb válaszolt, mint gondolta volna. Éppen a Borzontorz mellett virágzó, kis piros tulipánra szállt le.

- De elfáradtam! - lihegte a dongó és bal mellső lábával megtörölte izzadságtól gyöngyöző homlokát.

- Szegény kis dongó! Nagyon kimerülhettél. - szólította meg Borzontorz a levegő után kapkodó, csíkos hasú rovar, akinek úgy pumpált a potroha, mint valami vérpezsdítő nótát játszó tangóharmonika.

- Bizony, hosszú az út egy ilyen csodálatos viráig! Hhhh-hh-hh. Át kellett ide repülni ide a rét túlsó végéből. Hhhh-hh-hh.

A dongó fejével a Békás-tó túloldalán lombját a víz fölé lógató szomorú fűz irányába bökött.

- Te ott laksz?

- Igen, a fűz odvában, társbérletben egy denevér családdal. Jól megvagyunk. Én nappal dolgozom, ők pedig napnyugta után, úgyhogy nem zavarjuk egymást.

Alig hogy ezt megbeszélték, máris egy újabb vendég érkezett a tulipán kelyhébe. Mégpedig egy természetes, de a dongóhoz képest karcsú darázs. Citromsárga-fekete mintás hosszú potrohában úgy festett, mint valami pomádétól fényes hajú, kackiás bajszú erőművész egy vándorcirkusból.

- Üdvözlöm az urakat! - köszöntötte udvariasan a dongót és Borzontorzot. - Szép napunk van ma.

- És milyen csodaszép ez a virág! - tette hozzá a dongó, aki időközben már kifújta magát és elkezdte gyűjtögetni a tulipán porzóiról a virágport a hátsó lábaihoz erősített kosárába.

- Te is olyan messziről jöttél, mint dongó koma? - kérdezte Borzontorz az újonnan jött vendégtől.

- Ho-hóóó..., még messzebről! Én ugyanis a réten túl, a Nagyerdő mélyén lévő, elhagyott játszótér mászókájának csövében lakom családommal.

- Melyik mászókában? - csillant fel Borzontorz szeme.

- Az óriási hőscincérek, szarvasbogarak lakta tölgytől jobbra.

Borzontorz máris nagyon megkedvelte a darazsat, ugyanis az „elhagyott játszótér” azért annyira nem volt elhagyott, hogy azt Apa és Borzontorz időnként meg ne látogassa. Nagyon szerette a zöld lomboktól, bokroktól fedett kicsike játszóteret, a cincérektől lyuggatott törzsű hatalmas tölgyet pedig kiváltképp. Úgyhogy, aki annak közelében üti fel tanyáját nem lehet akármilyen darázs, csakis nagyon, de nagyon kifinomult ízlésű.

- De egy ilyen fantasztikus virágért nem sajnálja a hosszú utat a darázs-fia - jelentette ki magabiztosan az újabb vendég és már neki is látott a csemegzésnek a finom virágporból.

Alig fejezte be a darázs mondókáját máris újabb vendég érkezett a tulipán kelyhébe: cérvékony hangon zümmögve egy szorgos méhecske.

- Üdvözlök mindenkit - kezdte udvariasan -, akad itt még hely egy méhecskének?

- Ó, hogyne - válaszolt udvariasan a dongó, aki addigra már alaposan felpakolt a virágporból, belakott a nektárral, s már az újabb útra gyűjtögette erejét a szirmok szélén ücsörögve.

- Gyere csak cimbora! - biztatta a darázs is.

- Van itt virágpor dögivel.

- Te is olyan messziről jöttél, mint a többiek? - kérdezte Borzontorz a picike, légies méhecskétől.

- De még mennyire! Egy másik rétről repültem idáig, követve a Napocska útmutatását. Túl a Békás-tó másik partján, túl a Nagyerdő mélyi elfeledett játszótéren van egy másik erdő: a Suttogó Erdő, annak közepén pedig a Mezítlábi Rét. Ott játszódik egy másik mese. Na, onnan repültem egészen idáig.

- Ez tényleg nagyon messze van! Megérte idáig repülni?

- Egy ilyen káprázatos virágért? Hát persze, hogy meg.

És ezzel a méhecske is nekilátott az illatos virágpór összegyűjtögetéséhez. Borzontorz pedig egész más színben kezdte látni a tulipán tűzpiros színeit, friss zöld leveleit. „Mi lehet a virág titka?” - gondolkodott le, miközben a dongó, a darázs és a méhecske befejezték a munkát. Illedelmesen elköszöntek Borzontortól és felröppentek a virág szirmai közül. A dongó mélyen, basszus hangot duruzsolva, a darázs harcias hős tenorként zengedezve, a méhecske pedig szoprán hangon zümmögve szállt fel. Együtt úgy zengtek, mint egy kellemes akkord a gitár húrjain; s ahogy elszálltak úgy halkultak el, mint egy vidám sláger utolsó hangjai, a lemez végén.

- Tulipán! - szólította meg a magára maradt virágot Borzontorz. - Megengeded, hogy közelebbről megvizsgáljalak?

- Parancsolj velem.

„Most megtudom a titkot!” - gondolta Borzontorz és óvatosan tenyerébe vette a tulipán tűzpiros virágát. Sokkal okosabb azonban nem lett.

- Mond, tulipán! Levehetném az egyik szirmodat?

- Nyugodtan. Akár az összeset is. A mostani virágom úgyis nemsokára elhullik. Ha majd legközelebb virágozni támad kedvem, növesztek új szirmokat.

Borzontorz óvatosan leszakította az egyik szirmot.

- Nem fáj? - kérdezte a tulipántól.

- Egyáltalán nem - felelte mosolyogva a virág. - Mintha a hajadat nyírnák.

- Akkor jó.

Közelebből megszemlélte a leszakított piros szirmot, de azon túl, hogy az egy bársonyos tapintású, lédús, illatos levél, nem lett sokkal okosabb. Sőt! A leszakított szirm nélkül a virág még kevésbé volt tetszetős. Arról, hogy mi a virág csodálatos titka, amiért úgy odasereglenek rá messze földről a rovarok, még kevesebbet tudott.

- Levehetek még egyet?

- Amennyit csak akarsz.

És Borzontorz leszakította a szirmokat. Egyiket a másik után. De nem talált mögöttük semmit, csak az ürességet, a semmit. A virág csodájának titkáról minden egyes szirm leszakításával egyre kevesebbet tudott meg, egészen addig, amíg az utolsó szirm letétele után kevesebbet tudott a virág titkáról, mint valaha. Azaz nem tudott semmit, de semmit a csodáról. A szirmok nélkül kókadozó virágszárról már egyáltalán nem tudta elhinni, hogy ezért a dongó a Békás-tó másik partjáról, a darázs az elfeledett játszótérről, a méhecske pedig egy másik meséből képes érte iderepülni. Borzontorz azt gondolta, hogy ezért bizony egyik sem tenne meg egy tapodtat sem. Egyszerűen nem értett semmit az egészből...

Még szerencse, hogy Apa közben felébredt a szendergéskéből.

- Miért szedted szét a virágot, kisfiam? - kérdezte látva a fücsomók közt heverő szirmokat. - És miért vagy ilyen gondterhelt?

- Nem értem, hogy miért olyan csodálatos a virág, hogy miért csábítja úgy a dongókat, darazsakat, méhecskéket!

- Ezért szedted szét a tulipánt?
- Igen.
- Megkérdezted tőlük?
- Kiktől?
- Hát a dongótól, daráztól, meg a méhecskétől.
- Mit?
- Azt, hogy miért tetszik nekik a tulipán.

Borzontorz nem válaszolt, csak zavartan pislogott. Bizony éppen ezt elfedte megkérdezni. Milyen jó ilyenkor, hogy van Apa, aki válaszol az azóta árkon-bokron túl repült rovarok helyett:

- A titok a virág szépségében rejlik. Abban, hogy úgy gyönyörű, ahogy van, egyben és nem szétszedve szirmaira.

Miközben hazaballagtak Borzontorz megfogadta, hogy többet nem szed szét darabjaira semmit, amit szemet gyönyörködtető.

Jegyezd meg te is: ha nem teszed fel a kérdést, nem hallod a választ.

Borzontorz és a láthatatlan gyűrű

Borzontorz alig több, mint négy évet élt, úgyhogy saját emlékei a régvolt időkről még nem nagyon lehettek. Azt viszont tudta, hogy hol keresheti vissza a már elfeledett dolgok kép-mását. Hát Anyáék fotóalbumában. Ha már nem emlékezett pontosan milyen is volt az elmúlt nyáron az a káposztalepke, aki kezére szállt a pipacsos réten; ha már elfedte milyen is volt nővére piros, műbőr ovis „ridikülje”; ha látni akarta ismét önmagát pelenkában flangálni az udvaron; ha fel akarta idézni, milyen volt régi nagy barátja a sárga, sípolós gumikutya, akivel régen mindig együtt pancsolt a fürdőkádban, s aki azóta ki tudja hová kóborolt; nos, akkor nem kellett egyebet tennie, csak fellapozni az albumot!

Ráadásul a hatalmas bőrkötésű album nemcsak Borzontorz emlékeit őrizte, de bizony még Anya, Apa, sőt a nagyszülők emlékeit is. (Borzontorz nővére: Gyöngy emlékeiről már nem is szólva.) Az album fekete kartonlapjain szépen elrendezgetve sorakoztak a fényképek, recsegős zsírpapír óvta őket a sérülésektől, karcolásoktól. A feledéstől megmentett emlékek ilyen gondos, féltő őrizetben várták, hogy időről-időre rájuk pillantson valaki, s hogy nagyokat kacagva, meglepetten, ámuldozva, vagy éppen mélyen sóhajtvá merengjen el rajtuk valaki. Kacarászni leginkább Borzontorz és Gyöngy szokott, sóhajtozni (sőt könnycseppet morzsolgatni) pedig a nagyszülők. Apa és Anya pedig körülbelül ugyanannyit nevetett, mint amennyit sopánkodott. Hogy ez miért volt így, azt Borzontorz nem tudhatta. Ő egyszerűen csak ellenállhatatlanul mulatságosnak találta Nagyapa apukáját, amint lóháton, valami nagyon régi katonai egyenruhában, egyik kezében karddal kackiás bajszát pödörgeti. Azt a képet is mindig megmosolyogta, amelyen Apa egy nagy sziklatömböm játszásiból „izompacsirtáskodik”. Mulatságos volt látni Anyát is cingár kislányként amellet a fiatalasszony mellett, akiről eleinte Borzontorz alig akarta elhinni, hogy az bizony Nagymama. Csak ha közelebbről, tüzetesebben megnézte, akkor ismerte fel a szája szegletében bűvő, hamiskás mosolyról.

Borzontorz nagyon szerette Anyával és Apával együtt lapozgatni az albumot. A képek annyi érdekes történetet, emléket őriztek, hogy azokat Borzontorz hetekig elhallgatta volna. Itt volt mindjárt Nagyapa számtalan útikalandja, mely izgalmas történeteket felelevenítő fényképek között az első a híres „Nagyapa Afrikában tevelgel” című kép volt. Borzontorz nagy érdeklődéssel nézegette a szülők gyermekkori fényképeit a kedvenc állatokról, szép pillanatokról, családi ünnepekről készült fotókat. A legjobban azonban Anya és Apa esküvői fotóit szerette az összes kép közül.

- Milyen szépek vagytok! - jegyezte meg mindig, valahányszor az esküvői fotóhoz lapoztak Anyával.

- Bizony, bizony - ismerte el ilyenkor Anya büszkén.

Nehéz is lett volna tagadni. Apa fekete öltönyben, fehér ingén hófehér csokornyakkendőben, hátrafésült, csillogó hajával olyan volt, mint valami mozifilm sztárja, akinek egy pillantására lábai elé borulnak a szebbnél-szebb, csinosabbnál-csinosabb hölgyek sorra. De ő természetesen fittyet hányt minden kegyeiért esengő csodaszép nőre, mert ott volt neki Anya. Anya, aki bokáig érő, csillogó fehér selyem ruhájában, a fehér virág-koszorúval hajára tűzött menyasszonyi fátyollal, kezében pedig hatalmas aláomló virágcsokorral maga volt a káprázat. (A férfiak tömkelege nyilván azért nem csúszott-mászott előtte porban fetrengve, mert látták, hogy ott van Apa, így esélyük sem lehet.) Egy másik fotón Anya fekete bársony blúzban, Apa pedig fényesen csillogó, hosszú nyakkendőben látható. Anya nyakában arany nyaklánc, melyen szív alakú medál lóg; Apa nyakkendőjét pedig arany nyakkendőű csipeszti ingéhez.

Ezen a fotón Apa átöleli Anyát és fejét gyengéden ráhajtja Anya halántékára. Ennél szebb fotót, szebb embereket Borzontorz elképzelni sem tudott. Még akkor sem, ha reggelente álmosan, borzosan, csipás szemmel, gyűrött hálóingben, pizsamában, annyira azért nem voltak szépek, mint az esküvői fotón. Borzontorz ugyanis tudta, hogy pár perc mosdás, szépítkezés az ő szüleinek elég ahhoz, hogy ismét a világ legszebb emberei legyenek és azt tudta, hogy amíg a világ világ, addig ez így is lesz.

- Nézd meg, kisfiam - mondta gyakran Anya, ha már sokallta a dicséretet - itt vannak a többi esküvőről készült fotók is.

- Látom, látom - felelte egykedvűen Borzontorz, hiszen látta már a rokonok, barátok esküvőjéről készült képeket is és tudta, hogy szépek-szépek (különösen a menyasszonyok), de annyira, mint Anyáék, azért mégsem.

Az esküvői képek mellé gondos kezek lefűzték az esküvői meghívókat is. Gyönyörű, kemény papírra nyomott betűk hirdették, hogy mikor keltek egybe Borzontorz szülei. A meghívó borítólapján két egymásba fonódó karikagyűrű rajza ékeskedett. Ahogy Borzontorz Anyától megtudta, az esküvő napján ezeket a gyűrűket húzták fel egymás ujjára Apával. A meghívón még összefonódó gyűrűk, aztán külön-külön kezekre kerültek, de a kötelék Apa és Anya között olyan erős volt, mintha az egymásba fonódó gyűrűk szét sem váltak volna.

- És mond, Anya - kérdezte egyszer Borzontorz -, aki összeházasodik, annak mindnek van ilyen gyűrűje?

- Igen, mindenkinek van ilyen, egy sima karikagyűrű aranyból.

- Ha ugyanolyan gyűrűje van mindenkinek, akkor honnan lehet azt tudni, hogy kit, kivel köt össze?

- Majd egyszer te is megtudod - felelte Anya mosolyogva.

Anya mosolyából Borzontorz még nem tudta meg, hogy miben is rejlik a karikagyűrűk titka. Erre csak később jött rá, mesebeli történetünk forró, nyári délutánján.

Ahogy azt rekkenő hőséget ígérő nyári szombat reggeleken szokták, aznap is felkerekedett Borzontorz egész családja és meg sem álltak, míg el nem értek a strandra. Útközben - ahogy ez szombat délelőttönként a Nagyerdőn szokás - nemcsak tarka virágok virítottak a réten, nemcsak kristálytisza harmatcseppek csillogtak a fűszálak hegyén, nemcsak a tölgyek integettek egymásnak zöld leveleikkel, hanem nagycsomó menyasszony is sürgött-forgott az árnyas tisztásokon. Az esküvői ceremónia előtt csaknem minden menyasszony és vőlegény ott fényképezkedett. Egyik az erdei ösvény mellett kidőlt öreg tölgyön ücsörögve, a másik a Békás-tó hídján sétálva, a harmadik a réten hemperegve. Még olyan is akadt, akit a fényképész felküldött a díszes, kovácsolt vas kandeláberre. Feketébe öltözött vőlegények kísérették a zöld réten pörgő-forgó hatalmas, fehér csipkeszoknyákat. Mintha óriási margaréták virágait táncoltatná a szellő a réten.

Aznap a strandon hiába szólt a hangosbemondó, hogy „Figyelem, figyelem! A hullámfürdő öt perc múlva üzemel!”, hiába csábított a csúszda, meg a dögönyöző; sőt a fagyit is hiába árulták, Borzontorzot mégis leginkább a karikagyűrű foglalkoztatta.

- Mond, Anya, annak a rengetek menyasszonynak meg vőlegénynek is van karikagyűrűje?

- Igen.

- És mindnek ugyanolyan?

- Nem teljesen. Az egyikbe mintákat farag az ékszerész, a másikba apró ékkövet is beleszerelnek; az egyik széles, a másik egészen vékony; van amelyik világos sárga, van amelyik majdnem vörös. De lényegét tekintve mind ugyanolyan.

- Ez köti össze őket?

- Igen.

- Örökre?

- Örökre.

- Téged is Apával?

- Igen.

Borzontorz ezen egy kicsit elgondolkozott, majd szemrehányóan vonta kérdőre Anyát.

- Akkor most miért nincs rajtad a gyűrű? Most talán nincs „örökre”?!
Anya nevetve ölelte magához Borzontorzot.

- A karikagyűrű most, itt a standon csak azért nincs rajtam, mert félek, hogy elhagyom a vízben. Tudod, ez a gyűrű nekem nagyon nagy kincs.

Borzontorzot megnyugtatta a válasz, de azért úgy gondolta, jó lesz ennek az egésznek otthon a végére járni....

Borzontorz mindig nagyon szerette a strandolás utáni délutánokat. Ilyenkor kizárták a házból a kinti rekkenő hőséget, a sötétítővel beárnyékolta a hűs szobában titokzatos félhomály uralkodott. Mindenki elvonult pihenni, szundítani, így Borzontorz háborítatlanul kalandra kelhetett.

Óvatosan, lábujjhegyen belopózott Anyáék szobájába, megkereste azt a díszes kis szelencét, melyben szülei tartják levetett ékszereiket. Magához vette a kis ládikát és visszasurrant saját szobájába.

„Nézzük csak ezt a gyűrűt!” - gondolta magában, de még gondolkodni is csak suttogva mert, nehogy felriadjon valaki édesded álmából. Olyan csend volt a házban, hogy más nem hallatszott, csak az órák ketyegése és Borzontorz szívének kalapálása. Izgatottan felpattintotta a bőr ládika rézveretes zárát és felnyitotta a fedelet. A bordó bársony belső részben olyan szépen csillogtak az ékszerek, hogy egy pillanatra a meglepetéstől még az órák ketyegése is megszakadt.

„De-szép; de-szép; de-szép!” - suttogták ketyegés helyett az órák egy pár pillanatig.

- Szóval ti vagytok azok, akik összekötik Apát és Anyát - szólította meg őket Borzontorz.

- Bizony, mi hárman - szólalt meg egyszerre három csengő hang.

- Hogyhogy hárman?

- Hát a két karikagyűrű, meg a jegygyűrű - felelte a két karikagyűrű egyszerre, akik ha akartak volna sem tudtak külön-külön beszélni.

- Itt vagyok én is! - szólalt meg a dobozka egy másik bársony szegletében egy aprócska gyűrű, szépen csillogó ékkövel foglalatában.

- Neked meg mi közöd ehhez az egészhez?

- Tudod, az úgy volt - kezdte az eljegyzési gyűrű, mintha ékköve csillogó szem lenne -, hogy édesapád addig-addig kerülgette édesanyádat, mígnem egy karácsony este meg nem kérte a kezét. És hogy komolyan vegyék, amit mondott, odaadott engem.

- És miért pont a kezét kérte meg?

- A lábát nem kérhette, mert azt embereknel nem szokás. Lábukon a galambokat szokás meggyűrűzni. Az állatoknak nincs olyan keze, mint az embereknek. Az emberek a legnagyobb dolgokat „puszta kézzel” csinálják. Kézzel simogatja meg az anya a kisfiát, barátságot „kézfogással” kötnek. „Kezet rá!”, „Itt a kezem nem disznóláb!” mondják egymásnak, ha megállapodásukat akarják megpecsételni. A jól végzett munkán is a szorgalmas ember „keze nyoma” látszik. A legbiztosabb híreket is „első kézből” kapják az emberek. A nagyhatalmú emberek is arról ismerhetők meg, hogy „messzire ér a kezük”. „Kézzel foghatónak” mondjuk mindazt, ami nyilvánvaló; „kézzel-lábbal kapálódzunk” azután, ami fontos nekünk és „kézlegyintéssel” intézzük el azt, ami nem fontos. Az eljegyzést is (amikor megkérik valaki kezét) „kézfogónak” hívják. Hogyan is kérhetett volna meg mást édesapád, mint édesanyád kezét?

- Igen, ezt már értem - felelte Borzontorz.

- De Anya nem kérte meg Apa kezét? Másik jegygyűrűt ugyanis nem látok a dobozban.

- Mindig a fiúk kérik meg a lányok kezét és nem fordítva. A lányok nem adnak gyűrűt, csak olyan szépen mosolyognak, hogy olyan szépen a gyémánt sem csilloghat.

- És ti, karikagyűrűk, hol voltatok ezalatt?

- Mi még meg sem születünk.

- Hogyhogy?

- A nagyszülők csak az eljegyzés után határozták el, hogy elkészítenek bennünket a menyegzőre - felelték a karikagyűrűk egyszerre, az Apáé mély, az Anyáé magas csengő hangon.

- Hogyan születnek a gyűrűk? - kérdezte elkerekedett szemmel Borzontorz.

- Van olyan karikagyűrű, akit egyszerűen megvesznek a boltban. Az ilyen gyűrűket ékszerészek készítenek aranyból. Mi azonban máshogy születünk. A nagyszülők az eljegyzés hírére felkutatták az összes elrejtett zugot szobáikban. Apró szelencéket, ládikákat, rejtett fiókokat nyitottak fel. Előkerültek régen elszakadt láncok, fél pár fülbevalók, törött medálok, kinőtt picike gyűrűk. Mind-mind fényesen csillogó aranyból. Leporolták őket és elvitték az ékszerészhez.

- Örültek az elszakadt láncok, fél pár fülbevalók, törött medálok, kinőtt gyűrűk?

- Ó, hogyne! A régen nem használt, jobb időkre eltett arany ékszerek nagyon örülnek, ha újból fényesen csilloghatnak valami tiszteletére. Ennek a csillogásnak a fényét csak növeli, hogy korábbi szép ünnepek, ajándékozások emlékét olvasztja egybe bennük az ékszerész. Épp azért van aranyból a gyűrű, mert az arany soha nem rozsdásodik, fénye el nem halványul. Hát így születünk mi, karikagyűrűk, lettünk egy test, egy lélek ugyanabból az aranyból öntve.

- És hogy kerültek fel Apa és Anya ujjára?

- Az bizony nem akármilyen ünnepség volt! Apa azt mondta, hogy esküszik, hogy szereti Anyát és azért veszi el őt feleségül. Anya is megesküdt arra, hogy szereti Apát és hogy azért megy hozzá feleségül. Mindketten azt mondták, hogy egymáshoz hűek lesznek, egymással megelégszenek, együtt tőrnek, együtt szenvednek. Sem egészségben, sem betegségben, sem boldog, sem boldogtalan állapotában egymást el nem hagyják. Apa azt mondta, hogy egész életében hűséges gondviselője lesz Anyának; Anya pedig azt mondta, hogy egész életében hűséges segítőtársa lesz Apának. És ezt követően felhúztak bennünket egymás ujjára, azért, hogy soha ne feledjék mit mondtak egymásnak.

- És aztán mi történt? - kérdezte Borzontorz a karikagyűrűktől.

- Ezt a szép fogadalmat hetedhét országra szóló mulatsággal ünnepelte meg Apa, Anya és az egész rokonság, na meg a barátok. Finomakat ettek, jókat ittak aztán meg hajnalig ropták a táncot egy csupa fény bálteremben, ahol bármilyen vakítóan is ragyogtak a kristálycsillárok, a legszebben mégis mi fénylettünk. Megmutassuk, hogy hogyan?

- Igen - felelte lelkesen Borzontorz és már ki is vette őket a dobozka bársony párnájáról.

- Hát ide figyelj, Borzontorz - felelték a karikagyűrűk egymásba karolva -, így táncolt Apa és Anya a menyegzőn!

És azon a füledt, meleg nyári délutánon, a leányékölt szobában, miközben a szülők szundikáltak, Borzontorz megláthatta milyen szívszorítóan szépen keringőzött Apa és Anya az esküvő napján; a két karikagyűrű megmutatta neki. Egymásba kapaszkodva, lágyan ringatózva pörögtek-forogtak, térültek-fordultak az asztal lapján a virágváza, a TV távkapcsoló és egy képes magazin között. Álomszépen....

- Mit csinálsz, Borzontorz? - kérdezte hirtelen Anya, aki felébredt az asztalon csengő-bongó, guruló gyűrűk hangjára. - Ezekkel a gyűrűkkel nem szabad játszani, azok nagyon fontosak számunkra!

- Tudom - felelte Borzontorz és óvatosan tenyerébe vette a két karikagyűrűt és odaadta Anyának - Csak azt nem értem, hogyha annyira fontosak, akkor miért nincs most is rajtatok.

Anya elmosolyodott.

- Nézd csak, kisfiam! - és odanyújtotta Borzontorz elé azt az ujját, amelyiken mindig viseli a karikagyűrűt. Anya egész kezét szépen, egyenletesen leburnította a Nap, csak a gyűrűsujj tövében maradt egy világos rész. A karikagyűrű árnyékát nem fogta meg a Nap, az fehér maradt. Borzontorz gyorsan megnézte a még mindig szundikáló Apa bal kezének gyűrűsujját is. A kis fehér karika az ő kezén is ott világított.

A láthatatlan gyűrűk a Napnál is világosabban fénylettek a Naptól leányékölt szoba félhomályában.

Borzontorz ekkor jött rá, hogy akik szeretik egymást, összetartoznak, s ennek jeléül gyűrűt váltanak, azok ujján mindig ott a gyűrű, még ha leveszik is.

Borzontorz papírsárkányt eregetne

Borzontorz egyszer a fejébe vette, hogy márpedig ő sárkányt fog eregetni a házukkal szemben lévő erdőszéli játszótéren. Egyszer látott már ilyet. Tátott szájjal bámulta, ahogy egy nagyobbacska fiú szélnek eresztette papírsárkányát, s ahogy a sárkány - hosszú-hosszú zsinég végén - felszállt az égre. A hatalmas papírsárkány a nagy magasban pici ponttá zsugorodott, hosszú bojtos farkát bőszen tekergette a szélben, madarak csoportokba verődve csodálták. Amióta ezt látta érzett ellenállhatatlan vágyat arra, hogy egyszer ő is a kezében tarthasson egy nagy tekercs zsinéget, melynek végén papírsárkány fickándozik a felhők között.

Apával neki is láttak a sárkány elkészítésének.

„Még szerencse, hogy Apa mindenhez ért” - gondolta Borzontorz, miközben segédkezett összeácsolni a repülőszerkezetet. Könnyű nádpálcákból, vékony zsinégekből (erős ragasztóval) szerkesztették meg a papírsárkány vázát; zsírpapírból pedig kiszabták a testet borító vitorlát. A kész sárkány farka egy hosszú zsinégből állt, amin színes papír masnik díszeltek. Mire összeállt a kész papírsárkány Borzontorz már érezte is azt a jellegzetes bizsergést a hasában, amihez hasonló karácsony környékén szokott érezni, ha a még ismeretlen ajándékokra gondolt.

- Menjünk gyorsan sárkányt eregetni! - kérte Apát lelkesen ugrándozva, kezében a kész papírsárkánnyal.

Látszott Apa csillogó szemén, hogy ő is szívesen eregetne sárkányt, de gondterhelt ábrázata azt is elárulta, hogy van egy kis bökkenő.

- Az a baj, kisfiam, hogy nincs szél - mondta, miközben hunyorogva kémlelte az eget. - Ráadásul, ha a házukkal szembeni erdőszéli játszótéren akarunk sárkányt eregetni, akkor nem is akármilyen szélre van szükség!

- Hát milyen szél kell nekünk?

- Csakis olyan, aki a Békás-tó felől fúj. Minden egyéb befújná a papírsárkányt a játszótér melletti hatalmas tölgyek és jegenyék közé.

- És akkor most mi lesz? - kérdezte elkeseredetten Borzontorz, kezében a csodaszép sárkánnyal.

- Bizony várnunk kell!

Hiába áll a várakozás abból, hogy nem kell csinálni semmit, Borzontorz ez esetben ezt is nagyon nehéznek érezte. Ki mondja meg neki, hogy mitől van a szél? Ki, vagy mi csinálja a szelet? És most miért nem csinálja? „Egyébként is tüstént legyen itt olyan fergeteg, hogy na csak, még a menydörgős menykőt sem sajnálom, csak repülhessen már a papírsárkány” - gondolta. De sajnos nemhogy fergeteg nem támadt, de szélfúvás, szellő, de még egy árva fuvallat sem mozdította a méla csendben álldigáló levegőt, bárhogy is ácsingózott az után Borzontorz.

Az oviban Cukor Feri azt mondta egyszer, hogy szerinte a szelet a fák csinálják az erdőben. A sok fa együtt addig-addig hajladozik, mígnem úgy felkavarják a levegőt, hogy abból szél lesz. Afrikában a dzsungelben, meg Dél-Amerikában, az Amazonas melletti őserdőkben annyi, de annyi fa van, hogy azok akár szélvihart is csinálhatnak, meg szélvészt is. Sőt, ha törzshajlítással körbe-körbe forognak, akár még forgószelet is csinálhatnak. Ezt persze Borzontorz nem

hitte el. Elsősorban azért, mert Apa azt mondta neki, hogy ez nem így van. Nem a fák mozgatják a szelet, hanem a szél a fákat.

- No jó, de akkor ki tudja, hogy honnan fúj a szél? - kérdezte Apától morfondírozva.

- Aki tudja merről fúj a szél, az bizony nagyon okos ember.

- És te nagyon okos ember vagy? - kérdezte bizakodva Borzontorz.

Apa nem válaszolt, csak kedvesen mosolygott. Mit is tehetett volna mást a világ köztudottan egyik legokosabb embere.

- Szóval, te okos vagy - folytatta Borzontorz - akkor, neked tudnod kell, hogy honnan fúj a szél!

- Tudom is.

- Honnan?

- A TV-ből.

- A TV-ből fúj a szél? - kérdezte döbbenetesen Borzontorz, aki erre a válaszra bizony nem számított.

- Nem a TV-ből fúj a szél, csak a TV-ből tudom, hogy honnan fúj.

Borzontorz ezúttal egy kicsit csalódott. Azt ő is tudta, hogy a TV-ben időnként egy bácsi elmondja, hogy milyen idő lesz másnap. Tőle nem nagy kunszt megtudni az időjárást. Csak megfelelő időben be kell kapcsolni a TV készüléket. (Apától azért többet várt volna.) Ám, de mielőtt elkámpicsorodhatott volna, ezalatt Apa egy nagyon fontos dolgot súgott oda neki:

- És azt tudod-e - kérdezte előbb -, hogy a TV-ben a meteorológus bácsi kitől tudja, hogy merről fúj a szél?

- Nem - felelte Borzontorz és csillogó szemmel várta, hogy megtudja a nagy titkot.

- A szélkakastól.

Elég az hozzá, hogy Borzontorz még abban a percben felkerekedett megnézni magának a helybéli szélkakasokat. A környékükön ketten laktak. Mindketten - a szélkakasok ősi szokásának megfelelően - templomtornyok tetején tanyáztak; ott ahol más épületek esetében buzogányok, keresztek, villámhárítók szoktak.

Az egyik szélkakas egy öregecske pici templom tornyán lakott, eső verte, moha lepte palával fedett kupolán. A másik szélkakas egy újonnan épült templom merészen égbe törő, karcsú tornyának tetején, fényesen csillogó bádoglemezekkel borított tetőszerkezet csúcsán délcélgött. Az öreg templom forró, száraz padlásterében a régi gerendák, deszkák hangosak voltak a szű percegésétől, pókhálók sűrű szövedéke árnyékolta le a pici szellőzőablakon bekukucsáló Nap fényét. Lakói is voltak: egy fülesbagoly és egy denevércsalád. Az új templom padlásterében nem lakott senki, az újonnan ácsolt tetőszerkezet még festék és hígító szagú volt. A padlástér tisztaságához, pedáns rendjéhez jól illett a szélkakas fényesen csillogó teste. Hogy is nézett volna ki ott egy rozsdás, nyikorgó szélkakas?

Borzontorz most már csak azt nem tudta, hogy vajon melyik kakas mondja majd meg neki mikor eregethet végre sárkányt kedvére. Mindenesetre felkerekedett, hogy végére járjon ennek a dolognak....

Amint Borzontorz a szélkakasok felé bandukolt, megpróbálta szóra bírni a szelet magát, ami nemcsak azért volt nehéz, mert éppen akkor vagy nagyon elbújt, vagy nagyon elkóricált valahová messzi földre, hanem azért is, mert a szél nem szokott könnyen szóba állni az ember fiával. A szél beszéd helyett is inkább fűjni szokott, vagy ha vihar-kabátot ölt, süvíteni. A széleseben tomboló vihar pedig úgy zúg, hogy túlszárnyalja még az égzengést is. Ilyenkor érezheti leginkább az ember a haragvó szél erejét, akivel tanácsosabb jóban lenni, különösen mert - s ezt bizony Borzontorz már a saját bőrén is érezte - akit a „szél bánt”, annak igen nehéz dolga van. Ha a süvöltő szélroham megszelídül és szélnek eresztve erejét fűtülni kezd, majd szelíden elhallgat és lengedező szellővé válik, na azt szeretik igazán az emberek. Barátságot kötnek vele, még arra is megkérlik, hogy teljesen ingyen, pusztán széles jókedvében segítsen az embereken és dolgozzon nekik. A szél pedig kedvesen hajlandó is erre és rendületlenül forgatja a szélmalomkerekeit, mégpedig olyan erővel, hogy nincs ember, aki megállíthatná, hiába is harcolna vele. Az ugyanilyen szél szokta szárnyára venni a papírsárkányokat is.

„Bárcsak megtalálnám!” - gondolta Borzontorz és figyelmesen fürkészett a szélrózsa minden irányába, de bárhogy kukucskált is a házak hátsó udvarába, bokrok tövébe, padlásfeljárókba, nem találta a bitangot.

„Ejnye, hát! Még ez a valami!” - gondolta pontosan úgy, mint ahogyan Nagymama mondta volna, ha valamit nagyon faramucinak gondol. „Mi lesz itt, ha nem járja többé a szél az utcákat? Ki csapja majd be a véletlenül nyitva feledett ajtót? A rekkenő hőségben nyáron ki simogatja majd hűsen a hajunkat? Ki repíti tova a réten a pongyolapitypang szárnyas magvait?” Borzontorz értette már, hogy miért hívják a szelet szeszélyesnek, amikor pont akkor nem fűj, mikor legjobban kellene. Bezzeg amikor egyáltalán nem hiányzott, akkor úgy fűjt, hogy a sátrukat alig bírták Apával felállítani. Ezzel együtt azt is megértette, miért „szélkelep” a szeleburdi ember, sőt!, miért „széllebélelt” a léha, üresfejű ember.

A szél, mintha csak megérezte volna, hogy elég volt a kotnyeles csintalankodásból, megmozdult és óvatosan felkapott egy járdán heverő újságpapír darabot éppen Borzontorz orra előtt.

- Hopp-hopp-hopp! - szaladt ki a száján hirtelen. - Csak nem megjött a várva várt szellő?

És már szaporázta is lépteit a két szélkakas felé, nehogy valamiről lemaradjon, s a lehető leghamarabb megtudhassa jó irányból fűj-e a szél a sárkányeregetéshez.

A széltől hirtelen felkapott újságpapír egy pár lépés távolságra leszállt a járdára. Borzontorz megtorpant.

- Hát téged mi szél hozott erre? - kérdezte az újságpapírtól, aki nem szólt egy szót sem, némán tovább heverészett. Miután Borzontorz még nem tudott olvasni az újságból, nem tudta miről szólnak sorai, így továbblépett.

A következő utcasarkon felborzolta haját a szél! Alig egy háznyira onnan pedig látott egy lányt, akinek szoknyája alá kapott egy fuvallat. Visítva fogta vissza felcsapódó szoknyáját, mire egy nem messze álló bácsi - bajsztát megpödörve - megjegyezte félhangosan:

- Nem hiába csapják neki a szelet annyian!

Ezt az egészen nem nagyon értette Borzontorz, mármint hogy miért csapkodja valaki a szelet (hacsak nem légy az illető és a szárnyával csapkod), meg hogy mi köze ennek ahhoz a szemrevaló lányhoz, akinek felrántotta szoknyáját a szél. (Bár olyasvalamiről már hallott valamit, hogy a csinos lányok körül szoktak „legyeskedni”, de ez az egész most még nem nagyon érdekelte.)

A következő utcasarkon már határozottan erősnek érezte a légmozgást. Egy kocsmá előtt elsietve látott kipirult arcú „borvirágos orrú” embereket. Hogy arcukra a pírt a szél hozta, avagy esetleg más, az egy külön mesébe illene, Borzontorznak nagy siettében nem volt ideje ezt a dolgot mélyebben tanulmányozni. De azt azért meghallotta, hogy egy bácsi, akinek a haja annyira torzonborz volt, hogy azt csak nagyon erős szél, vagy nagyon erős bácsi tudja úgy összeborzolni, ahogy az a fején állt, azt mondja egy másik piros fejű bácsinak (akinek viszont furcsa módon egyáltalán nem volt haja - talán a szél vitte el), hogy:

- Hát nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy ezzel kifogod a szelet a vitorlából!! - és olyan mérgesen nézett, hogy Borzontorz jobbnak látta onnan: iszkiri, elszaladni, annál is inkább, mert időközben a széljárás annyira megváltozott, hogy az már a porszemek ezreinek is felkeltette az érdeklődését. A porszemcsék pörögve-forogva, sürgölődve örvénylettek a levegőben, mind siettek a szélkakasok felé megtudni merről is fúj a szél. Kíváncsian kezdtek pipiskedni a fák; hajladozva nyújtogatták nyakukat a bokrok; hosszú sorokban kígyózva igyekeztek az erdei vöröshangyák a fák tetejére. A felhők is egyre izgatottabban iparkodtak megtudni a nagy hírt; a Nap lábujjhegyen próbált a rohanó, gomolygó felhők feje fölött kikandikálni. Mindenki, az egész világ a tornyok tetején ágaskodó kakasokra szegezte a tekintetét. „Vajon merről fúj a szél?” - töprenkedett magában az egész világ, mikor Borzontorz odaért a két torony előterébe. Lélegzetét visszafojtva meredt az öreg, rozsdás, illetve a fényesen csillogó szélkakasokra.

- Vajon melyik szélkakas lesz az ünnepelt hírmondó? - kérdezte egy éppen fonálán csüngve arra szálló póktól.

- Nem tudom - felelte a pók -, de nem is nagyon érdekel, nekem az a fontos, hogy mihamarabb kiérjek innen a városközpontból az erdőszéli rétre! - és már el is sodorta a szél.

A két szélkakas mozdulatlanul állt egyhelyben, majd lassan, nagyon óvatosan, nyikorogva, recsegve elfordult az öreg szélkakas, éppen azt az irányt mutatva, amelyik a legmegfelelőbb a sárkányeregetéshez. Igen ám, de a fényesen csillogó kakas meg se moccan!

„Na most mit higgyek?” - tanácstalanodott el Borzontorz. „Szeretném hinni, hogy a rozsdás, nyikorgó kakasnak van igaza, de akkor az a délceg, fiatal, fényesen csillogó szélkakas miért nem fordult el?” - gondolkodott el, majd csalódottan hazaindult. Bármennyire szeretett volna hinni a nyikorgó, rozsdás kakasnak, nem tudott. Inkább gondolt arra, hogy az öreg, szóra-kozott szélkakas tévedésből, vagy pusztán azért, hogy elgémberedett tagjait tornáztassa mozdult meg, mintsem gondolt arra, hogy a fiatal kakas téved, vagy esetleg képtelen jelezni.

Ilyen szomorú gondolatokkal tért haza, otthon azonban nagyon kellemes meglepetés fogadta: Apa kezében ott feszült a zsinór, végén a futkosó felhők között vidáman fickándozó papírsárkánnyal.

- Gyere, Borzontorz, feltámadt a szél! - kiáltotta már messziről!

Borzontorz odarohant, boldogan megfogta a zsinór végét.

- De, Apa, a szélkakas nem ezt jelezte!

- Az nem lehet! Legfeljebb a vadiúj szélkakas az új torony tetején. Az ugyanis nem igazi szélkakas, csak dísz. Nem forog, mindig egy irányba néz.

Erre nem árt, ha te is odafigyelsz: ha mindig tudni akarod merről fúj a szél, ne higgy a látszatnak!

Borzontorz szert tesz egy káposztalepkére

Borzontorz egyszer, a szekrények mélyén kutatván rábukkant Apa bogárgyűjteményére. Ez egy olyan hatalmas barna fadoboz volt, melynek tetejét vastag, elhúzható üveglap fedte, az alját pedig egy parafa lap borította. Ebbe a parafába lehetett beleszúrni azokat a tüket, melyek a különféle bogarakat, rovarokat tartották.

Apa gyerekkorában még elvárták a kisiskolásoktól, hogy élővilág órán bemutassák gyűjteményüket azokból a rovarokból, bogarokból, melyekről órán tanultak. Így kerülhetett Apa gyűjteményébe hőscincér, szarvasbogár, orrszarvú bogár, csibor, lepke, pillangó, krumplibogár, de még bizony katicabogár is. Sőt! Apa a bogárgyűjtőben tartotta Béla-pók levedlett ruháit is, ugyanis Béla, valahányszor kinötte ruháját puha pók-selyem szőnyeget szőtt terráriumának közepén, ott aztán óvatosan kibújt kinőtt gúnyájából és egy számmal nagyobbat növesztett magának. Ilyen módon Apának maradt egy sor, egyre nagyobb és nagyobb Béla-ruhája, melyeket emlékül elrakott a bogárgyűjteményében, valahogy úgy, ahogy Anya őrizgette Gyöngy és Borzontorz csecsemő-kori apró cipellőit. (Persze Anya ezeket a becses ruhadarabokat nem a bogárgyűjtőben tartotta.) A kinőtt pók-ruhákat nézegetve gyakran gondolt arra, hogy érdekes módon Apa és Anya soha nem nőtte ki a cipőket, csak neki kellett mindig egy-egy számmal nagyobb venni. Hogy ezt hogyan csinálták szülei, azt Borzontorz nem tudta, de szentül hitte, hogy előbb-utóbb legalább akkora lesz a lába, mint a Balaton, hiszen a lábak - akárcsak Béla-pók - folyton-folyvást nőnek. Hasonlóan titokzatosnak tűnt számára az a különösen erős szag, amit a bogárgyűjtő árasztott, valahányszor félrehúzta annak üvegfedelét.

- Mi ez? - kérdezte egy szer Anyától.

- Pálinka. Tudod kisfiam, Apa pálinkával fertőtleníti a bogarakat mielőtt elrakja őket a bogárgyűjtőbe.

„Érdekes - gondolta Borzontorz -, hogy ünnepi ebédek előtt fertőtlenítővel koccintanak a felnőttek!”

Szóval szerette nézegetni a bogárgyűjtőt, nemcsak azért, mert elmés gondolatokat szült benne a szépen rendszerezett bogarak, lepkék, pillangók látványa, de azért is, mert ilyen bogarakat, mint ott csak egészen ritkán láthatott a valóságban. Apa megmutatta ugyan neki a Nagyerdő öreg tölgyeinek sűrűn luggatott törzseit, a hőscincérek társasházait; vagy a hatalmas szarvasbogarak kedvenc öreg fáit, a csibor kedvenc búvóhelyét a Békás-tó egyik rejtett szegletében, de csak a legritkább, legszerencsésebb esetekben sikerült találkozni az erdő nagyhírű őslakóival. A feketén csillogó páncélú csibor, a hatalmas „agancsot” viselő szarvasbogár, vagy a feketéből bíborba hajló színű „palástot” viselő hőscincér, illetve a fényesre suvickolt barna lakkcipőre emlékeztető orrszarvú bogár máshol nagyon ritkán mutatkozott.

Hasonlóan szépet, különlegeset - a bogárgyűjtőn kívül - csak Apa szobájának falán láthatott egy képkeretben, üveg mögött, hófehér vattára fektetve. Egy Atlasz-lepkét. A hatalmas, színpompás lepke Indiából származott, a földkerekség legnagyobb lepkéinek büszke családjából. Szemkápráztató szépségét Borzontorz gyakran megcsodálta. Az óriási sárga, barna mintákat fehér szegélyek övezték; szárnyain négy tükröként csillogó háromszög villogott.

- Anya, honnan lehet ilyen lepkét szerezni? - kérdezte egyszer.

- Két helyről. Az egyik a távoli egzotikus India árnyas, vadregényes őserdője éjjel, amikor titokzatos árnyak suhannak a telihold fényében.

- És a másik?

- Az pedig egy bolt a városközpontban, minden nap reggel kilenctől este hatig.

- Én az indiai őserdőbe szeretnék menni - jelentette be Borzontorz, de Anya elmagyarázta neki, hogy az nagyon-nagyon messze van, a Föld másik oldalán, viszont a „Keleti és Afrika bolt” három villamos megállónyira. Úgyhogy, ha szépet akar látni, akkor jobb, ha még aznap felülnek a villamosra, de izibe’, amíg meg nem gondolja magát.

Így került egy szép napon Borzontorz, Anya és Apa egy csodálatos helyre, amely olyan mesés volt, mint India meg Afrika együtt, ugyanakkor nagyon közel is volt. (Egy picit ugyan kisebb volt, mint India, mint Afrika, a távolság miatt viszont így is bőven megérte.)

Ott bezzeg nem terjengett állott pálinkaszag, mint Apa bogárgyűjtőjében! Egzotikus füstölők, balsamok, illatszerek bódító illata töltötte be a kicsi üzlet légtérét. Különleges ébenfa szobrocskák, nádbútorok, furcsa mintázatú függönyök, legyezők, csontból, ragadozók agyarából készült ékszerek, a szél hangjára csilingelő bambusz-nád és fém rudacskák és megannyi más csodálatos dolog kápráztatta el Borzontorzot. Olyan sok látnivaló akadt azon a helyen, hogy szemlátomást jó ideig nem akart hazamenni. Anya egy ideig nézegette, próbálgatta a színes gyöngyökből, kagylókból, csigákból készített fülbevalókat, nyakláncokat, aztán úgy döntött, hamarabb hazamegy, mint Apa és Borzontorz:

- Gyerekek, én elmentem - szólt oda az éppen egy masai törzs tagjaitól beszerzett pajzsot nézegető Apához és fiához. - A Békás-tónál, a szokott padon megvárlak benneteket. Ahogy kilépett az üzletből az ajtóra erősített kicsi fali cimbalom vékony drótra rögzített fa golyócskái gyengéden megütögették a hangszer húrjait, varázslatos, pattogó muzsika csendült fel.

Apa vitt magával otthonról növény- és állathatózózt, és „Lepkék és pillangók” című könyvet a boltba, direkt azért, hogy az ott kapható csodálatos lényegeket beazonosíthassák és megnevezhessék. A szín pompás könyvek segítségével ennek semmi akadálya nem lehet, hiszen teli’ s tele zsúfolták a könyv szerzői a lapokat színes rajzokkal, fotókkal - ahogy írják a könyv első oldalán - azért, hogy „felfedezhessük a repülő virágok elbűvölő és titokzatos életét”.

A boltos néni látta, hogy itt bizony komoly vásárlókkal van dolga, úgyhogy nemcsak a gyönyörű pillangókat mutatta meg készséggel, de még a falon lógó megsárgult, vénséges-vén térképen a helyet is, ahonnan származtak. Óriási bálnákkal, delfinekkal, cápákkal teli, tarajos hullámokat vető óceánok túlpartján laktak ezek a szín pompás lények. Amilyen messzi elérhetetlenségben, pontosan olyan erős vágyakat keltve Borzontorzban, hogy elutazzon oda. Akár hullám hátán lovagolva, akár felhők szárnyán szállva, de mindenképpen!

- Milyen messze van az ő hazája? - kérdezte a dél-amerikai azúr lepkére mutatva, akiről Apa azt olvasta a könyvben, hogy a „földkerekség legkáprázatosabb lepkéi közé tartozik, az őserdő szivárványának is nevezik”.

- Az bizony nagyon messze van! - mondta a boltos néni. Hét nap, hét éjjel lovagolhatnál hullámokon, szállhatnál a felhők szárnyán, míg odaérsz!

És ez egészen biztosan így volt, hiszen Apa bólogatott.

„Ennyi ideig nem ücsöröghet Anya, ránk várva a Békás-tó partján” - gondolta szomorúan és letett arról, hogy nyakába vegye a fél világot.

Ekkor azonban hamiskás fény csillant meg a boltos néni szemében.

- De én tudok egy rövidebb utat! - mondta, és óvatosan, de azért izgatottan tüsténkedve (éppen, mint aki valami nagy titkot készül felfedni) bezárta a bolt zenélő ajtaját. - Gyertek! - szólt és elindult a „Keleti és Afrika Bolt” egyik eldugott vége felé....

Borzontorznak és Apának sem kellett egyéb, menten a boltos néni nyomába eredtek. Félresöpörték a pókhálókat, óvatosan arrébb tolták az útjukban álló öreg, vaspántos, szú-ette lelakatolt faládákat és már ott is álltak az eldugott zug legsarkában lévő, rézveretes ajtó előtt. A boltos néni óvatosan kinyitotta az ajtót, ami nagyot nyikordulva „mesélte el”, hogy olyan régen tárták fel, hogy bizony már alig emlékszik. Fülledt meleg, hangos madárdal, titokzatos őserdei hangok töltötték be a teret.

- Már itt is vagyunk Afrika és India őserdeiben! - szólt mosolyogva a boltos néni. - Csak tessék nyugodtan nézelődni! - és visszament a boltba.

Apa és Borzontorz alig jutottak szóhoz a csodálkozástól. Nem győzték kapkodni a fejüket, Apa alig tudta a lepkéket, pillangókat beazonosítani. Itt egy párducfoltos pillangó, ott egy bagolylepke, emitt egy király-csücskös lepke, amott egy afrikai szender... Hogy a kabócákról, pihés szövőkről, zebralepkékről, égszínű boglárkákról, gyöngyházlepkékről ne is beszéljünk.

Itt aztán volt bőven látnivaló! Ahogy egyre beljebb és beljebb hatoltak az őserdőben hatalmas pálmalevelek és csüngő liánok között, úgy bukkantak egyre újabb és újabb érdekességekre. Apa megmutatta Borzontorznak, hogy miből lesz a pillangó. A hernyók és bábok már nem tetszettek annyira, de amint megtudta, hogy néha ezekből a riasztó, szőrös, vagy éppenséggel teljesen csupasz, néha kifejezetten taszító lényekből lesznek a legszebb pillangók, egészen más szemmel nézte őket.

- Tudod, kisfiam - magyarázta Apa - ahhoz, hogy egy pillangó olyan gyönyörű legyen kifejlett példányként, mint ahogy ezt te is látod, nagyon sokat kell dolgoznia.

- Nézd! - vágott a szavába Borzontorz, mert egy olyan csoda libbent a szeme elé, amit nem hagyhatott szó nélkül.

Apa rögtön meg is nézte a határozóban, hogy az elegáns, fehérén erezett, szürke szárnyú, vörös-sárga-fekete szemfoltokkal, szárnyanként három hegyes farokkal ékesített szerzet nem más, mint a havasi pillangó, akit Thaiföld és India erdeiben csak a „hegyek szépeként” emlegetnek.

- Ha ilyen szépségre akarsz szert tenni - folytatta Apa a magyarázatot -, akkor sportolnod kell. Bizony elég „hernyó dolog” a rengeteg edzés nap, nap után, reggeltől estig úszni, futni, ugrándozni, csak hogy egy versenyre felkészülj. Az izzadtságos munkát nem sokan látják abban, senki nem gyönyörködik. Viszont amikor győzöl, s felállsz a világ csúcsát jelentő dobogóra, akkor mindenki állva tapsol neked és gyönyörködik benned, ugyanúgy, mint most mi az indiai hegycsúcsok szépében, a havasi pillangóban.

Alig, hogy ezt elmondta, egy másik csodára lett figyelmes Borzontorz. Ez a hatalmas lepke nem repült, hanem (szinte teljesen beolvadva környezetébe) egy fatörzsnek lapulva szundikált. Apának elő sem kellett venni a határozót, rögtön felismerte a hatalmas éjjeli pávaszemet. A fehér szegélyű, barna szárnyak közepén ugyanis jellegzetes szemfoltok fénylettek.

- De gyönyörű! - fakadt ki Borzontorz és már majdnem megérintette, mikor Apa óvatosan lefogta a kezét és suttogva folytatta mondókáját:

- Ő éjjel éli világát, most hagyjuk pihenni! Olyan, mint valami tudós ember: csillagász, történész, matematikus, vagy nagy felfedező. Szépsége és nagysága csak akkor tűnik fel nekünk, ha észrevesszük, vagy megmutatják nekünk. Csak akkor láthatjuk meg milyen óriás ő! Az

azonban, amíg ide eljut bizony igencsak „hernyó dolog”. Éjjel-nappal görnyedni a tankönyvek, szakkönyvek, kódexek felett; hosszú-hosszú ideig, fáradhatatlanul dolgozni valamin, amíg rá nem jössz valami olyasmire, amire addig senki, de senki kerek e világon. Ha azt szeretnéd, hogy olyan tátott szájjal csodáljanak, mint ahogy most mi ezt a gyönyörű éjjeli pávaszemet, akkor ezt az utat kell választanod! De most menjünk, hadd szundikáljon békében.

Borzontorz és Apa óvatosan tovább sétáltak. Néhány pálmalevelet, pókhálóval sűrűn átszőtt bokorágat félrehajtva a sűrű erdőből, hamarost egy napfényes tisztásra érkeztek. A verőfényes napsütésben csak úgy ragyogtak a dús, méregzöld fűszálak levelei, a sok színpompás virág, de leginkább egy káprázatos, gyönyörűséges pillangó az egyik virág kelyhében.

- Odanézz, Apa! - mutatott rá Borzontorz és már futott is a csoda felé. A pillangó tovalibbent, csak röptében sikerült néhány pillanatra megfigyelni. Első pár szárnya olyan volt, mint a zebra bundája: fekete-fehér csíkos; a hátsó pár szárnya viszont narancssárga volt, melyet fekete csíkok, égszínkék és vörös foltok díszítettek, s amely két hosszú, fekete farokban végződött.

Apa őt is egyből felismerte:

- Ugye milyen gyönyörű a fecskefarkú pillangó! Nagy bohém az illető. Sokan irigylik színei, rajzolatai miatt. Az utat idáig már annyira sokan nem látják, irigyelni pedig egyáltalán nem irigylik. Olyan, mint közöttünk, emberek között a festőművész. Mi már csak a szemet-szívet gyönyörködtető festményeket látjuk. Az már nem annyira köztudott, hogy milyen „hernyó dolog” annak előtte műtermekben, festőállványok, paletták előtt görnyedni. Ha ilyesfajta csodálatra vágysz, bizony nagyon hosszú ideig kell tanulni rajzolni, színeket komponálni. Nehéz és fáradtságos munka megtanulni a festő mesterség csínját-bínját, arról nem is beszélve, hogy aki például szendernek születik, abból sose lesz pillangó.

Közben a fecskefarkú tovalibbent, Borzontorz és Apa pedig folytatta a sétát a tisztáson. Az újabb csodára sem kellett sokáig várni. A tisztán szélén egy tölgyesben (éppen, mint a Nagyerdő) egy óriási, különlegesen szép lepkére bukkantak. Valami nagyon ritka szerzett lehetett, ha Apának is a könyvből kellett megtudnia ki „fia-borja”. A lepkét a határozó „szépséges paradicsomlepkének” nevezte, olyan szép lepkének, hogy kiérdemelte az „Alexandra királyné pillangó” elnevezést. Óriási szárnyai, mint a smaragd zöld ékszerek, úgy csillogtak, felső teste koromfekete, potroha viszont citromsárga volt.

- Vigyázzunk rá, Borzontorz - figyelmeztetett felemelt ujjal Apa - ide, a nagykönyvbe ugyanis az van írva, hogy veszélyeztetett faj.

- Ez meg mit jelent?

- Azt, hogy élőhelyeit tönkreteszik, s manapság olyan kevesen tudnak megélni közülük, hogy alig maradt belőlük. Mára már alig láthatóak. Olyanok ők, mint a kézműves mesterek az emberek között. Bármilyen szép is, amit egy tűzzománc mester, egy ötvös-ékszerész, vagy egy fazekas mester csinál, manapság egyre kevesebb szükség van rájuk, szinte eltűntek. Ha mégis, nagy ritkán látod munkájukat bizony szemed-szád eltáthatod a gyönyörűségtől. Azt viszont nem árt, ha tudod „hernyó dolog” elsajátítani egy mesterség minden apró fogását, izzasztó, fáradtságos út vezet addig, amíg valaki eltátja a száját munkád láttán!

Borzontorz és Apa tovább bandukoltak a tölgyesben, míg nem távoli béka kuruttyolás hangjára lettek figyelmesek (éppen, mint a Békás-tó környékén). Borzontorz nagyon jól tudta, hogy ez a víz közelségét jelzi és azt is, hogy újabb, érdekes, vízpartot kedvelő lények találkozására számíthat. Nem kellett sokáig várnia. Egy újabb fecskefarkú pillangó libbent elé. Ívelt „fecskefarokban” végződő szárnya sötét színű volt, amit rikítóan világos foltok ékesítettek. A kisebb-nagyobb foltok világos zöld, illetve világos lila színűek voltak, a szárnyak közepén

pedig egy hatalmas rózsaszín folt volt. Mint ahogy ez Apa könyvéből kiderült erről is kapta a nevét: „rózsaszínű fecskefarkú”.

- Párás erdőben, magasan, a sűrű lombok között él - olvasta Apa a határozóból -, nem sokat tudunk róla; „erdei misztériumnak” is hívják.

- És ha ilyen szeretnék lenni, akkor milyen ember legyek? - kérdezte Borzontorz.

- Akkor légy író! De már most szólok: odáig nagyon nehéz út vezet. „Hernyó dolog” megtanulni írni, majd meglátod az iskolában. Azt azonban még nehezebb megtanulni, hogy miről írj. Hogy ez hogy megy, arról semmit nem tudunk.

Borzontorz és Apa tovább indultak arrafelé, ahonnan a brekkencsek hangja szólt.

- Neked melyik pillangó tetszett a legjobban? - kérdezte közben Apa.

- Mind nagyon szép és érdekes volt, de az én kedvencem mégis a káposztalepke.

- És miért?

- Olyan egyszerűek. Hófehér szárnyukat csak egy pár fekete pötty díszíti. Ezen kívül gyakran látom őket. A barátaim. Olyanok, mint a gyermekláncfű. Nézd csak, épp ott repül egy!

És már a nyomába is eredt. Afrika és India egzotikus, színes pillangói után örült, hogy valami otthonra emlékeztetőt lát.

Azonban épphogy odaért volna a káposztalepke mindig tovalibbent. Minél gyorsabban szaladt oda hozzá Borzontorz, annál tovább és annál távolabb röpdösött, pedig Borzontorz úgy szeretne volna közelebről megszemlélni, most, hogy annyi szépséges pillangót megcsodálhatott. A nagy rohangászásban észre sem vette, hogy hova is tévedt.

- Szia, Borzontorz! - szólalt meg Anya. - Már alig győztelek benneteket várni.

Borzontorz csak ekkor vette észre, hogy a messzi Afrikából, Indiából időközben a Békás-tó mellé kalandoztak, oda, ahol Anya, a szokott helyen ígérte várni őket.

- Jaj, Anya, segíts! Szeretném a tenyeremben tartani és megnézni azt a káposztalepkét! - mutatott Borzontorz a messze szálló fehér lepkére.

- Akkor ülj le ide, mellém szépen és várj türelemmel!

És ha hiszitek, ha nem a káposztalepke csöndben leszállt Borzontorz vállára.

Jól jegyezd meg te is: akarattal sok mindent elérhetsz, de mindent nem; ha ágyban fekszel, az még nem álom! A legszebb dolgok sem pusztán elszántsággal, sem anélkül nem léteznek.

Borzontorz bosszút áll

Borzontorz szerette, ha rendjén mennek a dolgok. Ugyanolyan jó volt tudni, hogy rend van a játékaik között a polcon, mint amilyen jó volt tudni, hogy rend van odakint a nagyvilágban. A félszemű maci, a Valentin-napi víziló és a diavetítő is minden áldott nap ugyanott és ugyanúgy várták Borzontorzot, hogy játsszon velük (szépen, rendben ücsörögve saját helyükön); mindeközben a Nap is minden áldott nap felkelt, majd lenyugodott, ugyanott és ugyanúgy azért, hogy reggelente lehessen habos kakaót inni, este pedig mesét hallgatni. Ha így áll a világ odakint, akkor könnyű Borzontorz lelkében odabent is rendre lenni. Az ilyen belső rendet hívják Nyugodt Békességnek, aki ha beköltözik az emberfiába, akkor szokták mondani, hogy „ez bizony szerencsés egy flótás!”, meg, hogy „ennek bizony kutya jó dolga van!”.

Érthető hát, hogy Borzontorz nem nagyon szerette, ha ezt a Nyugodt Békességet megzavarták benne, ugyanis ilyenkor az nagyon könnyen átalakult Bosszankodássá. És az sokkal, sokkal rosszabb, ha valakiben Nyugodt Békesség helyett Bosszankodás lakozik. Néha még annál is rosszabb, mint amikor csípős paprikás kézzel nyúlunk a szemünkbe, vagy jó nagyot szippantunk a szívószállal a túlságosan forró forrócsokiból.

Borzontorz nagyon nem szenvedhette például a szemetelőket. Majd' szétvetette a Bosszankodás, ha mindenféle piszkot látott szerteszórva a Nagyerdő ösvényein, rétjein. Attól pedig kifejezetten ideges lett, ha a Békás-tó vizében fedezett fel valami oda nem illő dolgot.

„Hogy kerül a sörösüveg a tóba?!” - gondolta bosszankodva, ha észrevette, hogy a tavorózsák levelei, virágai és a kíváncsiskodó vízimolnárok között egy sörös üveg úszik. „Miért nem dobja a szemetesbe az üveget, aki megitta belőle a sört?” - kérdezte magától tanácstalanul. Tudta nagyon jól, hogy ugyanúgy nincs helye a sörösüvegnek a Békás-tó vizében, mint ahogy nincs helye a Békás-tó vizének a sörösüvegben. „Bezzeg akkor hogy fel lenne háborodva a mihaszna sörivő, ha egyszer sör helyett a Békás-tó iszapos, nyálkás vizébe kortyolna bele!” - kacérkodott el máris kicsit gonoszokodva Borzontorz azzal a gondolattal, hogy egyszer valami hasonló módon kellene megbosszulni a rendbontó galád tettét a tavorózsák, vízimolnárok és persze a békák nevében.

Úgy gondolta Borzontorz, hogy a Nyugodt Békesség védelme érdekében, ha teheti meg kell bosszulnia mindenféle rendbontást. Ha rajtakapta volna a tóba üveget hajigáló sörissza embert, egészen biztosan kinyújtotta volna rá a nyelvét, de még az is lehet, hogy számárfület mutatott volna neki. Ha azonban tudta, hogy ki a felelős a rendbontásért nem habozott: rögtön cselekedett. Például, amikor Gyöngy egyszer a forró kakaót reggelinél rálöttyintette, úgy érezte a dolog mihamarabbi megtorlást kíván. Ezért aztán a „Nyugodt Békesség” érdekében menten bele is csípett Gyöngy orrába, mégpedig úgy, hogy nővérkéje orra hegyén ott is maradt egy pár napig egy picike kék csík. (A teljes igazsághoz az is hozzátartozik, hogy pár nappal az „Igazságtétel” előtt Gyöngy „kíváncsiságból” szintén belecsípett Borzontorz orrába, amin még az „Igazságtétel” idején is látható volt egy pontosan olyan kis kék csík, mint amilyen a megtorlással Gyöngy orrán keletkezett; máskülönben pedig Borzontorzot is hajtotta egy kicsit a gonoszokodó kíváncsiság: olyan hívogatóan pisze orra volt nővéérének!)

A Nyugodt Békesség helyébe tolakodó Bosszankodás nemcsak a család körében szedte áldozatait. Borzontorznak az oviban is szemet szúrt, ha valaki rendetlenkedett. Óvodás társa: Cukor Feri például nem egyszer feledte ott tornaszákját, ahol annak semmi, de semmi keresnivalója nem lehetett. Borzontorz fel nem foghatta, hogy „hogyan lehet valaki ilyen?”, még akkor is, ha Cukor Ferinek kétségtelenül úgy állt égnék az összes haja szála, mintha sündisznó

lenne. „Ez nem mentség!” - gondolta és egy óvatlan pillanatban banánhéjat helyezett el a Feri tornazsákjában. Úgy gondolta, hogy a hamarosan megbarnuló, gusztustalan, nyálkás banánhéj majd jobb belátásra bírja barátját, ha már a szép szóból nem ért. Akár Cukor Feri, akár szülei, akár pedig az óvó néni találja meg a fertelmes valamit a tornazsákban, a rend és azzal együtt a Nyugodt Békesség helyre áll.

De nehogy azt higgyük, hogy Borzontorz bátorsága és tudománya megállt a családon, illetve baráti körön belüli rendcsinálással! Ha vadidegen, veszélyes bácsik kerültek az útjába, ő azokkal szemben sem habozott sokáig. Történt egyszer, hogy egy, a környéken lakó bácsi igen csúnyán viselkedett. Nem volt elég, hogy egyszer rádudált Borzontorzra, pedig Borzontorz a zebrán ment át, pontosan úgy, ahogy Anyáék tanították neki, de egy másik alkalommal a játszótéren minden alap nélkül legorombította Borzontorzot. Azt állította, hogy Borzontorz dobta meg makkal az ő kisfiát, holott ennek semmi köze nem volt a valósághoz. Borzontorz legfeljebb akkor dobott meg bárkit makkal, ha az a másik valaki őt előtte megdobálta. Az idegen, ideges bácsi, éppen hogy járnivaló tanuló kisfiát természetesen nem dobta meg semmivel Borzontorz. Erre se oka, se szíve nem lett volna. A bácsi azonban olyan csúnyán kiabált vele, félelmetesen kivörösödött fejjel, hogy Borzontorznak ez a „bögyében maradt”. Így aztán egyszer, amikor együtt álltak a sorban az ABC-ben Anya, ő, és az ideges bácsi, és amikor Anya megkérte Borzontorzot, hogy:

- Köszönj szépen, kisfiam! - Borzontorz - a köszönés után - hangosan megkérdezte Anyától (úgy, hogy azt a lehető legtöbb sorban álló hallja), hogy:

- Anya, ez a bácsi a „Rézfaszú Bagoly”?

Arra persze nem gondolt, hogy Anyának milyen kellemetlen egy ilyen kérdésre válaszolni, úgyhogy igazságos büntetésként fogadta el, hogy Anya a „csúnyaságnak” mondása miatt az étkezéstől független fogmosásra ítélte.

Borzontorz tehát nemcsak a családtagokkal, a barátokkal, az idegenekkel, de magával szemben is következetes volt. Látta, hogy kérdésével nagyon gyorsan elűzte Anyából a Nyugodt Békességet és igen nagy Bosszúságot ültetett helyébe, pedig erre semmi szükség nem volt, hiszen nagyon jól tudta, hogy az idegen bácsi bármilyen ideges is legyen néha, nem lehetett azonos a Rézfaszú Bagollyal.

Borzontorz ilyen módon igyekezett rendet rakni a nagyvilágban és elégedett is volt a dolgok menetével, merthogy úgy érezte már majdnem minden ügyet elrendezett maga körül. Tulajdonképpen csak egyetlen dolog maradt, ami a teljes Nyugodt Békességet zavarta. Ez pedig az ebédlő ülőgarnitúráján lévő három apró vágás volt!

„Hogy került oda az a három vágás?” - kérdezte magától valahányszor a szemébe ötlött ez a „rendetlenség”. De a legjobban nem az nyugtalanította, hogy hogyan került oda a három vágás, hanem az, hogy ki tette mindezt. „Mert bárki ejtette is a három metszést az ülőgarnitúrára - gondolta nagyon helyesen - azoknak a vágásoknak ott semmi keresnivalójuk sincs!”

Ilyen előzmények után gondolta, hogy egyszer, s mindenkorra rendet rak a világban. Az utolsó nagy ügy végére is pontot tesz. Kinyomozza, hogy ki a felelős a három vágásért, majd annak ad egy hatalmas pofont. (Bárki legyen is az illető.) Ezzel aztán helyreáll a világrend és úrrá lesz a Nagy Békesség....

A gyanú legelőször az ollóra terelődött.

- Anya, hol lakik az olló? - kérdezte Borzontorz, mert tudta, hogy vagdosással hivatásszerűen az olló foglalkozik.

- De, kisfiam, tudod, hogy kés, villa, olló gyerek kezébe nem való!

- Tudom, tudom. Nem is akarom én megfogni, csak beszélni szeretnék vele.

- Akkor jó. Az olló Nagymama szobájában, a varrodobozban lakik.

Borzontorz (mert egy filmből tudta, hogy ezt így kell) kézbe vette Nagymama olvasáshoz használatos nagyítóját és elkezdett nyomozni a varrodoboz után. Bár a varrodoboz elég nagy volt ahhoz, hogy minden nehézség nélkül, nagyító használata híján is megtalálja, azért így nagyítóval a kezében sokkal magabiztosabbnak érezte a fellépését. Hamar rá is bukkant az objektumra a könyves szekrény alsó polcainak egyikén, az olvasólámpa közelében, nem messze attól a kényelmes foteltől, amelyikben Nagymama szokott varrogatni, hímezni, harisnyát stoppolni.

- Aha! - szólalt meg halkán Borzontorz. - Szóval itt bujkálsz.

Alaposan szemügyre vette a varrodobozt a nagyítólencsével. Ez ilyenkor rutin eljárás, egy elővigyázatos nyomozó mindenre felkészül. Soha nem lehet tudni, hogy a következő pillanatban mi történik. Miután Borzontorz semmi gyanúsat nem tapasztalt, óvatosan felnyitotta a doboz tetejét. Odabent olyan nagy volt a tömeg, hogy első pillantásra nagyon nehezen lehetett bárkit azonosítani. Mindenféle szerzet egymás hegyén-hátán. Fényesen hivalkodó gyűszűk (akárcsak középkori lovagok sisakjai) között egy selyem tűpárna, gombostűkkel teleszurkálva, mint valami királyi herceg a sündisznók között. Szorosra csavar cérnarolnik, mint karsú fiatal leányok és gömbölyödő, puha fonalgombolyagok, mint idős nénik a virágpiacon. Gombok marékszáma; ha így nézzük pénzérmék, ha úgy nézzük focisták. Szóval, ha Borzontorz nem lett volna olyan gyakorlott detektív, mint amilyen volt valójában, akkor nem szúrta volna ki olyan könnyen a tömegeből az ollót. De ő egyből felismerte a személyleírásból: nagy kerek szemek, okuláré, hosszúkas arc.

- Megkérdezhetem Öntől, hogy hol volt akkor, amikor az ebédlő ülőgarnitúráján a három vágás esett? - kérdezte tőle egyenesen, lényegre törően.

- Nem tudom - felelte az olló egyik szára -, talán kérdezze meg a másik száramat, ő biztosan jobban emlékszik!

Borzontorz ezen a válaszon egy kicsit meglepődött, de miután tudta, hogy az emberek között is van olyan, aki az egyik szemére jobban lát, vagy az egyik fülére jobban hall, így nem akadékoskodott, hanem megkérdezte ugyanazt az olló másik szárától is, aki egészen egyszerűen azt felelte, hogy:

- Nem tudom.

„Ejnye - gondolta Borzontorz -, úgy tűnik nehezebb dolgom lesz, mint gondoltam.”

Kis töprenkedés után úgy döntött, hogy kibővíti a nyomozást. Felkutatja az olló előéletét. Ha megtalálja, hogy honnan származik az olló, talán többet megtud a rejtélyes esetről. A nyomozás szálai az ollóboltba vezettek.

A nyomravezető Anya volt, aki egyszer megemlítette, hogy venni kellene egy új körömvágó ollót. Borzontornak sem kellett egyéb. Zsebre vágta Nagymama nagyítóját és zokszó nélkül követte Anyát az ollóboltba, pedig az efféle helyeket sokkal kevésbé kedvelte, mint például a játékboltokat.

Nem is gondolta, hogy ennyiféle olló létezik. Volt ott hajlított élű körömvágó; cakkos pengéjű cikkcakk olló; olyan szabászolló, melynek egyik szeme jóval nagyobb volt, mint a másik (mintha mindig hunyorogna fél szemére); színes műanyag nyelű; kardszerűen hosszúpengéjű. Borzontorz addig szaglászott, nézelődött körülöttük, míg össze nem sügtak az ollók a háta mögött:

- Hát ez meg mit pizsmog itt körülöttünk?

- Valamit nagyon kereshet!

- Szerintetek nem gyanús, ahogy viselkedik?!

Borzontorz érezte, hogy a puszta nézelődéssel nem sokra megy.

- Anya - kérdezte -, mond: mindegyik olló tud vágni?

Mielőtt Anya válaszolt volna Borzontorz hallotta, hogy hogy kuncognak az ollók a polcokon, pultokon, de még a fiókok mélyén is.

- Még hogy tudnak-e? Szelni, metszeni, nyiszálni, szabni, nyesni, farigcsálni, ollózni is tudnak, hát még vágni!

Borzontorz még vetett egy gyors pillantást nagyítójával az ollók fényesen csillogó éleire.

„Ejnye - gondolta - nem lehet, hogy túl járjanak az eszemen, ami nemhogy úgy vág, mint az olló, hanem mint a borotva.”

Kis töprenkedés után úgy döntött, hogy kibővíti a nyomozást. Felkutatja az ollók előéletének az előéletét. Ha megtudja, hogy honnan és hogyan kerülnek az ollók a boltba, talán többet megtud a rejtélyes esetről. A nyomozás szálai az ollógyárba, illetve a bányába vezettek.

A nyomravezető Apa volt, aki Borzontorz azon kérdésére, hogy:

- Apa, hogy születnek az ollók?

Apa azt felelte, hogy:

- Az ollók a gyárban születnek.

- Az olyan, mint az embereknek az ovi?

- Nem, egyáltalán nem. Az oviban csak gyerekek vannak, az ollógyárban pedig mindenféle olló. A legkisebbtől a legnagyobbig. Sőt, kések, villák, fűrészek és még ki tudja ki mindenki.

Borzontorznak ekkor jutott eszébe, hogy az ollón kívül esetleg más valaki is gyanúsítható lenne a cselekmények elkövetésével.

- És mond, Apa - kezdte egy újabb izgalmas gondolattól felvillanyozottan -, hogyan kerül ez a sokféle vágószerszám a gyárba?

- Emberek viszik oda a bányából a nyersanyagot és készítik el az ollókat, késeket, villákat, fűrészeket.

„Szóval emberek, már megint az emberek” - gondolta és még aznap délután az utcán megnézett magának nagyítóval egy-két embert, csak úgy találomra, hátha talál rajtuk valami gyanúsat. (Szinten mindegyik gyanúsán viselkedett, amikor Borzontorz rájuk szegezte a nagyítót.)

Kis töprenkedés után ismét csak úgy döntött, hogy kibővíti a nyomozást. Felkutatja minden olló, sőt! villa, kés, fűrész előéletét; felkutatja minden ember előéletét, akinek bármi köze lehet ehhez a sötét históriához. A nyomozás szálai - úgy érezte - hol teljesen összekuszálódtak, hol pedig teljesen szerteágaztak.

Ilyen esetben nem lehet más a nyomravezető, csak a család legtapasztaltabb tagja: Nagyapa, aki elmondta neki, hogy a gyárakban még motoros fűrészeket, gyalukat, szekercéket is gyártanak; a bányák pedig - ahonnan a gyártáshoz a nyersanyagot szállítják szerte-széjjel vannak a földkerekségen. Bánya van az óceánok fenekén, a felégetett esőerdők helyén, a sarkvidékeken, a jégtáblák alatt, hegyek gyomrában, de még a sivatagok homokbuckái között is. Azoknak a munkásoknak pedig, akik a gyárakban, bányákban dolgoznak se szeri, sem száma. A bányák kincseit az egész Föld rejt, s ahhoz szinte minden ember igyekszik hozzáférni és nagyon sokan éppen azért, hogy ollót csináljanak.

Borzontorz elkéseredetten vette tudomásul, hogy a nyomozás nem vezetett eredményre. Rossz nyomon indult el. Ahelyett, hogy a nyomok egyetlen bűnöshöz vezettek volna (akinek azt a pofont adhatta volna, amit az ebédlő bútor vagdosásáért kilátásba helyezett), minden és mindenki gyanússá vált.

- De miért érdekel téged annyira a bányák története? - kérdezte tőle kíváncsian Nagyapa.

- Azért, hogy megtudjam honnan származik az, amiből az olló lesz.

- És az miért érdekel?

- Hogy megtudjam, hogy hogy kerül az a sok olló az ollógyárba, majd az ollóboltba.

- És az miért érdekel?

- Hogy megtudjam honnan kerül az olló Nagymama varrodobozába.

- És az miért érdekel?

- Hogy megtudjam, hogy ki vágta meg az ebédlő bútort.

- Aha! - mondta Nagyapa és megpödörve bajszát megszólalt: - Hát idefigyelj, Borzontorz: a bányász ásta a bányát, hogy vasat találjon, a kereskedő elvitte a vasat az ollógyárba, ott a munkás ollót csinált a vasból, majd egy másik kereskedő elvitte az ollót a gyárból az ollóboltba, ahol Anya megvette az ollót, Nagymama pedig betette a varrodobozba.

- Melyik ollót? - kérdezte izgatottan Borzontorz.

- Hát azt, amelyik gyerek kezébe nem való.

- És aztán?

Nagyapa egy pár pillanatnyi hallgatás után nagyon furcsát mondott:

- Azután Borzontorz kivette a varrodobozból az ollót és háromszor belenyírt az ebédlő bútor huzatába.

Borzontorz kezéből döbbenetében kiesett a nagyító, meg sem tudott nyikkanni.

- Igen, Borzontorz - folytatta Nagyapa - ez bizony így volt, saját szememmel láttam.

- Hogy lehet, hogy ezt én eddig nem tudtam? - kérdezte kétségbeesetten Borzontorz.

- Akkor még nagyon kicsi voltál, nem tudtad, hogy mit csinálsz. Nem akartál rosszat, egyszerűen csak kíváncsi voltál - nyugtatta meg unokáját Nagyapa.

- Ugye, nem tehettem róla!

- Nem - válaszolta mosolyogva Nagyapa és barátságosan „nyomott egy barackot” Borzontorz feje búbjára, vigyázva, nehogy fájjon neki. Borzontorz pedig nagyon, de nagyon örült annak, hogy „nem tehet” a dolgról, így nem kell adnia saját magának egy hatalmas pofont.

Vigyázz te is: ne az embert, hanem a tettet ítélj el!

Borzontorz okvetetlenkedik

Borzontorz nagyon szerette a Kérdéseket. Hálás volt nekik, hisz annyi mindent megtudhatott segítségükkel. Soha nem látta még őket, de szinte állandóan érezte jelenlétüket. Ha már nagyon furdalta őt a kíváncsiság, mindig segítőkészen előbukkantak valahonnan, ki tudja honnan. A Kérdések legtöbbször egyszerűen eszébe jutottak, felötlöttek benne, de volt úgy, hogy szinte gondolkodás nélkül jöttek a nyelvére. Egy biztos: valahol benne lakhattak Borzontorzban, ha bármikor villámgyorsan képesek voltak előbukkanni. Minden esetre Borzontorz nagyon szerette volna már látni őket. Hiszen eleddig csak hangoztatni tudta, hogy „Hogy-hogy?“, „Hová lett?“, „Mi lett belőle?“. Ahogy azon törte a fejét, hogy hogyan férközhetne a közelükbe nem jutott eredményre, egyre csak újabb és újabb Kérdések bukkantak elő: „Van-e sapkájuk a Kérdéseknek?“, „Fáznak-e a Kérdések?“, „Van-e családjuk a Kérdéseknek?“, „Szeretnek-e biciklizni a Kérdések?“, és a többi. A végén aztán annyi, de annyi Kérdés bukkant elő, hogy kénytelen volt elhessegetni őket, hiszen megválaszolni egyelőre nem tudta.

Azonban tudta, hogy a Kérdések általában rövidek (csak ritkán nyúlnak hosszúra, mint a giliszta); ha a Kérdés jó, rafinált, akkor a válasz is színes lesz, mint a szivárvány és olyan érdekes, hogy az újabb Kérdéseket szül. (Ebből aztán arra következtetett, hogy a Kérdéseknek lehet valamiféle családja; a papa és a mama Kérdéseknek lehetnek gyermekeik, a Kérdések lehetnek testvéri vagy rokoni viszonyban egymással.) Azt is tudta, hogy a Kérdések lehetnek hasznosak és haszontalanok, értelmesek és értelmetlenek, célravezetők és céltalanok, udvariasak és szemtelenek. Röviden: olyanok, mint az emberek. Az a Kérdés például, hogy „Hány óra van?“ nagyon hasznos volt reggel, oviba indulás előtt, különösen ha a válasz ismeretében lehetett még egy pohár habos kakaót inni; de az a Kérdés, hogy „Hogy ityeg a fityeg?“ teljességgel haszontalan volt, bárki kérdezze is azt. Az egy értelmes Kérdés, hogy „Mi a neved?“, hiszen a választ hallva tudni fogjuk, hogy hogyan szólítsunk; de az a Kérdés, hogy „Van-e neked neved?“ teljességgel értelmetlen, hiszen mindönknek van neve, ezt felesleges megkérdezni. Ha ebédidőben megkérdezzük, hogy „Ti nem vagytok már éhesek?“, az célravezető lehet, hiszen - ha a többiek is éhesek - hamar megkezdődhet a falatozás; ebéd után viszont teljesen céltalan megkérdezni, hogy „Te éhes voltál ebéd előtt?“, hiszen bármi legyen is a válasz, célt nem érhetünk el vele: aki már megette az ebédet az csak nagyon nehezen tudja visszacsinálni a dolgot. Az nagyon udvarias Kérdés, hogy „Hogy tetszik lenni?“; az viszont nagyon szemtelen Kérdés, hogy „Mond, Anya, az a néni púzott az előbb?“, még akkor is, ha majd meghalunk a kíváncsiságtól, hogy megtudjuk: vajon az a néni púzott-e, avagy valaki egészen más.

A Kérdések titokzatos világa tehát legalább annyira sokszínű, furcsa és bonyolult volt, mint az emberek világa. Borzontorz szeretett „alámerülni“ ebbe a világba. Folyton-folyvást kérdezett, kérdegetett, kérdezősködött, sőt volt amit kifejezetten firtatott. Volt olyan Kérdés, amit oly annyira firtatott, hogy arra Apa már azt mondta, hogy Borzontorz azt a Kérdést nagyon „feszegeti“. (Ilyen volt például a „Hogyan hozza a gólya a kisbabát?“ érdekes kérdés.) Úgyhogy Borzontorz rendületlenül tett fel Kérdéseket, vagy intézett Kérdéseket másokhoz; Kérdések útján tudakozódott, vizsgálódott; Kérdéseket tanulmányozott, vagy bűvárkodott közöttük.

Ez a mesekönyv is arról szólt, hogy a Kérdések is mi mindenre vezették rá Borzontorzot. Megtudta, hogy a fa dönti el, hogy mikor érett a gyümölcs és nem az, aki leszedi a gyümölcsöt. Rájött, hogy mindenkiben van csodáltnivaló; hogy a kötelesség nemcsak másokkal szemben, de magunkkal szemben is kötelesség. Felismerte, hogy a százlábú is megbotolhat; hogy az autó arra való, hogy beleüljünk és nem arra, hogy elüssön bennünket; hogy aki

jószívű, az nem buta, legfeljebb annak tűnik butának, akin még soha nem segített jószívű ember. Nyilvánvalóvá vált előtte, hogy a mozgólépcsőn csak az egyik irányba lehet gyorsabban haladni; hogy a hűség gyűrűjét akkor is hordjuk, ha éppen nincs rajtunk; hogy nem kell hinni a látszatnak; hogy pusztán akarással nem minden érhető el; és hogy nem az embert, hanem a tettet kell elítélni. Sok minden más egyébbel együtt ezt is a Kérdéseknek köszönhettem....

Volt a Kérdések között egy, amelyiket Borzontorz különösen a szívébe zárt. Azt, hogy: „Miért?”. Rövid, játékos Kérdés, ami humoros is tudott lenni, amin jól lehetett kacagni, de néha a legfontosabb, legkomolyabb válaszokat hívta elő. Egy biztos: bármikor, bárkinek, bármire vonatkozóan fel lehetett tenni. Néha nemcsak azért, hogy megtudjon valamit, hanem csak úgy játszásból.

- Miért megyünk most le a garázsba? - kérdezte egyszer, ilyen mókás kedvében Apától.

- Hogy beszálljunk az autóba és kocsikázzunk egy kicsit.

- Miért?

- Hogy megtankoljuk az autót, mert már alig van benne benzin.

- Miért?

- Mert olyan sokat mentünk vele, hogy majdnem kifogyott a benzin a tankból.

- Miért?

- Mert az autó menet közben benzint fogyaszt.

- Miért?

- Mert olyan motor van benne.

- Miért?

- Mert én olyat vettem, amelyikben ilyen motor van.

- Miért?

- Mert én az ilyen autókat szeretem.

- Miért?

- Mert ami nem ilyen, azt nem szeretem.

- Miért?

Erre elfogyott Apa türelme és különben is már bent ültek az autóban.

- Mert a kisnyúl szőrös és mégsem borotválkozik.

- Miért? - kérdezte Borzontorz, ezúttal őszinte érdeklődéssel, hiszen tényleg szerette volna megtudni, hogy „most hogy jön ide ez az egész nyúl borotválkozás ügy”, de igazi választ az addigra picit felidegesedett Apától már nem kaphatott.

- Csak - felelte Apa, olyan hangon, melyből bárki megérthette, hogy nincs tovább diskurálás.

Borzontorz ezúttal is elgondolkodott azon, hogy milyen ereje van egy ilyen kicsi Kérdésnek. Még Apa is mérges lett egy picit, pedig csak egy párszor kérdezte meg tőle: „Mért?”. „Biztosan a Kérdések is kérdeznek és a válaszokból talán még tőlünk is jobban ismerik a világot” - gondolta Borzontorz, míg hazakocsikáztak Apával a benzinkúttól. Éppen idejében, mert már nagyon éhes volt.

- Apa, mikor érünk haza?

- Miért?

- Mert már nagyon éhes vagyok.

- Miért?

- Nem tudom.

- Miért?

Erre bizony Borzontorz sem válaszolhatott egyebet, minthogy:

- Csak.

Vacsoránál aztán ismét erőt vett rajta a kíváncsiság:

- Anya, mi lesz a vacsora?

- Miért?

- Mert szeretném tudni.

- Miért?

- Mert csak - felelte már egy kicsit bosszankodva Borzontorz, de hamar megvigasztalódott, mert Anya elé tette a vajas kenyeret sajttal, szalámmal és mellé tett egy nagy csupor habos kakaót.

- Szóval te leszel az én vacsorám? - kérdezte a vacsorától.

- Miért? - kérdezett vissza a kenyér.

- Mert a te hátadra pakolta Anya a vaját és a szalámit.

- Miért? - kérdezte a sajt.

- Mert tudja, hogy én nagyon szeretem a sajtot és a szalámis kenyeret.

- Miért? - kérdezte a szalámi.

- Mert finomak vagytok! - és már tátotta is a száját Borzontorz, de harapni már nem volt ideje, ugyanis...

- Miért? - kérdezte tőle a kakaó.

- Ne faggassatok már! - könyörgött Borzontorz. - Kopog a szemem az éhségtől!

- Miért? - kérdezte a vaj.

- Mert a szem az kopogni szokott, ha éhes az ember.

- Miért? - kérdezte egyszerre az egész vacsora, kórusban.

- Miért kérditek tőlem mindig, hogy „Miért?” - kérdezett vissza Borzontorz. De a vacsora nem válaszolt, csak megszeppenve hallgatott, mert érezte, hogy Borzontorz mérges lett. Helyettük Anya felelt:

- Tudod, Borzontorz, a „Miért?” a legkíváncsibb, a legfalánkabb Kérdés. Ha megválaszolják minden dolgok lényegéig hatol. Segítségével minden és mindenki lényegét érheted meg. De csak akkor, ha komolyan, komoly okból kérdezed. Egyébként nem több az egész pusztá haszontalanságnál. Úgyhogy, ha éhes vagy jobban teszed, ha szépen megeszed a vacsorát, mielőtt kihül a kakaó. Jó étvágyat!

Borzontorz pedig elfelejtette a felesleges Kérdéseket; a vacsora is csendben maradt. Nagyapa, Nagymama, Apa, Anya, Gyöngy és Borzontorz jóízűen elköltötték vacsorájukat. Ezúttal senki nem kérdezte, hogy „Miért?”. Azt sem kérdezte senki, hogy „Miért nem kérdezte senki, hogy miért?”. Csak annyit mondott mindenki a vacsora végén, hogy:

- Egészségünkre!

Erre érdemes odafigyelned neked is: Ne okvetetlenkedj! Aki sokat kukacoskodik, annak a végén felkopik az álla!

Vége